

San Pablobi ROMANO Bainni utire toyani saobi

Saludo

¹ Yë'ë, Pablo, Jesucristo ta'yejeiye yo'o conguë, Riusu cuencueni raosi'quë sëani, Riusu cocarebare quëani achoguë ba'iyë yë'ë. ² Riusu ira bain cuencueni ai ba'irëña raosi'cuabi baguë te'e ruiñe ba'i cocarebare toyani jo'cajën, ³ Riusu Zin, mai Ëjaguë Jesucristo, baguë raija'yete quëani jo'cajën ba'nhuë. Baguë bainguë'ru ba'iyë cato, mai ira taita ba'isi'quë David hue'eguë, baguë bainguë yo'je raija'guë baji'i. ⁴ Ja'nca ba'iguëta'an, Riusubi si'a jëja baguë ta'yejeiyete yo'oni ëñoguë, baguë Zinrebare baguëte re'huani go'ya rai güeseni, maire ëñobi. ⁵ Ja'nca ëñoguë, maire conreba conguë, baguë cocareba quëani achocuare maire re'huani raobi. Si'a bainbi achani, Cristoni si'a recoyo ro'taja'bë caguë, Cristo ba'iyete quëani achocuare maire raobi. ⁶ Ja'nca raoguë, güina'ru mësacuare'ga Jesucristo bainre cuencueni re'huaye ro'taji Riusu. ⁷ Ja'nca sëani, mësacua Roma huë'e jobo ba'icua, Riusu yësi'cua, Cristo bain te'e ruiñe ba'icua'ru cuencueni re'huasi'cua, mësacuani ën cocare toyani saoyë yë'ë. Mai Taita Riusu, mai Ëjaguë Jesucristo naconi, bacuabi mësacuani ai ta'yejeiye conreba conja'bë, cayë. Mësacuani bojo recoña huanone ba'icua

re'huaja'bë cayë. Mësacua recoyo bojojën ba'ijë'ën, cayë.

Pablo quiere visitar Roma

⁸ Ru'ru, ëñere quëayë yë'ë. Si'a ën yija bainbi mësacua Jesucristoni recoyo ro'tayete achajëna, mësacua si'acuare oiye ro'taguë, yë'ë Taita Riusuni ai bojoguë, mësacua ba'iyete Riusuni Surupa cayë yë'ë, Jesucristobi yë'ëre quëaguëna. ⁹ Te'e ruiñe cayë yë'ë. Ja'nca caguëna, Riusubi ja'anre güina'ru masi güeseye poreji. Ja'anguëni si'a recoyobi si'a jëja conguë ba'iyë yë'ë, baguë Espíritubi conguëna. Ja'nca conguë, baguë Zin ba'iye, baguë cocareba ja'anre si'a bainni quëani achoyë yë'ë. Quëani achoguë, mësacua ba'iyete Riusuni sencaiguëna, Riusubi yë'ë ujayete achaji. ¹⁰ Ja'nca ujaguë yurera mësacuana ëñaguë saiyete yë'ëre re'huacajë'ën, Riusuni señë yë'ë. Baguë yëye'ru yo'oja'guë cayë. ¹¹ Mësacuani ai ba'iye ai cu'e ëaji. Mësacuani ëñani, Quë'rë jëja recoñoa re'huasi'cua'ru ruinjë'ën caguë, Riusu Espíritu yë'ëna insise'ere mësacuana insireba insiye ro'tayë yë'ë. ¹² Mai recoyo ro'tajën ba'iyete sa'ñeña bojojën, sa'ñeña quë'rë jëja recoñoa re'huajën bañuni cayë yë'ë.

¹³ Yë'ë bain ai yësi'cua, ëñere mësacuani quëani achoye yëyë yë'ë. Ai ba'iye mësacuana ëñaguë saza caguëta'an, poremai'huë yë'ë. Mësacua jubëna sani, si'a ën yija yo'oguë ba'ise'e'ru, Riusu yo'ore yo'oni bojoza caguë, ba saiyete ëjoyë. ¹⁴ Riusu cuencuesi'quë sëani, si'a bain judío jubë ba'ima'icuaana sani, Riusu cocarebare quëani achoye bayë yë'ë. Uti ye'yësi'cua, yequëcua airu ye'yësi'cua, yequëcua masijën cacua, yequëcua ro

ro'tajën cacua, si'a bainna saiye bayë yë'ë. ¹⁵ Ja'nca sëani, mësacua Roma bainre'ga cu'e äaguëna, Cristo cocarebare mësacuani quëani achoye yëyë yë'ë.

El poder del evangelio

¹⁶ Yë'ë'ga yua gare huaji yëye beoye Riusu cocarebare quëani achoyë, Riusu ta'yejeiyereba ba'i cocare sëani. Si'a bainbi ba cocare si'a recoyo ro'tajën ba'itoca, Riusubi ai ta'yejeiyereba yo'oni, bacuare tëani re'huani baji. Ru'ru, judío bain, ja'nrebi judío bain jubë ba'ima'icua, si'acuani baguë tëani re'huani bayete masi güeseji. ¹⁷ Riusu cocarebare ëñato, Riusu re'oye ba'iyete masiye poreyë mai. Maibi Jesucristoni si'a recoyo ro'tatoca, Riusubi maini ëñani, re'o bain ba'iyë maire caji. Ja'nca caji Riusu coca toyani jo'case'e: “Cristoni si'a recoyo ro'taguë, ja'anguë yua Riusu re'o bainguë case'e ba'iguëbi te'e ruiñera huajë recoyore baguë, si'arën ba'ija'guë'bi” toyani jo'case'e ba'iji.

La culpa de la humanidad

¹⁸ Yureca, Riusubi bain gu'aye yo'oye, Riusuni gu'a güeye, ja'an si'ayete bëinguë ro'taguë ëñaji. Baguë bënni senjoja'ñete guënamë re'otobi masi güeseji. Baguë te'e ruiñe ba'i cocare cani achoguëna, bacuabi ba coca ye'yo'cuare ënsejën, gu'aye yo'ojën ba'iyë. ¹⁹ Gu'aye yo'ojën ba'ijëna, Riusubi bacuani bënni senjoji, baguë ba'iyë yua te'e ruiñe masi güesese'e sëani. ²⁰ Bain ñacobi baguë ba'iyete ëñama'icuata'an, Riusu ën re'oto re'huani jo'case'ere ëñajën, baguë ba'iyë, baguë ta'yejeiye carajeima'iñe, ja'anre te'e ruiñe masiye poreyë. Ja'nca masiye porecuabi baguë ën re'oto re'huani

jo'case'ere ëñani, Riusu ba'iyete ye'yeye poreyë. Ja'nca porecuabi Riusuni tin ro'taye porema'inë.

²¹ Riusu ba'iyete masicuata'an, baguëni te'e ruiñe ëñamajën ba'iyë bacua. Baguëni Surupa caye beoye ba'ijën, baguëni bojoma'inë. Ja'nca yo'ojën, ro bacua ëase'e se'gare ro ro'tajën, ro quë'rë gu'aye yo'ojën ro'tajën ba'iyë. Zizei re'otore ganijën ba'ie'ru ba'iyë. ²² “Te'e ruiñe ye'yesi'quë'ë yë'ë” cacuata'an, ro ro'tajën ba'icua ruën'ë. ²³ Mai Riusu carajeima'iguëte ro jo'cani senjoni, bain carajeicua, ca hua'i hua'na, yequë hua'i hua'na, aña hua'na, ja'ancua ba'ie'ru imageña ro te'ntoni nëconi, ja'anna ro gugurijën bojohuë.

²⁴ Te'e ruiñe ro'tamajën ba'icua ruinsi'cua sëani, Riusubi caji: “Ro mësacua gu'a ëase'e se'gare ro'tani, ja'anna bonëni saijë'ën” caguë, bacuare jo'cani senjosi. Gu'aye se'ga yo'ojën, sa'ñeña si'si ro'tajën, bacua gu'a ga'nihuëanbi sa'ñeña ro a'ta yo'ojën, sa'ñeña gue ëase'e yo'ojën ba'iyë.

²⁵ Ja'nca ba'icuabi Riusu cocarebare ëñani, Gu'a coca'ë cajën, ro coqueye se'gare ro'tajën bojoyë. Riusu re'huanu jo'case'ere ëñani, ja'an se'gare bojojën cuirajën, ja'an se'gana gugurijën ba'iyë. Riusurebare ro'tamajën, baguëte senjoñë. Senjocuata'an, ja'anguëni caraye beoye bojo cocare quëani ahojën ba'ire'ahuë. Ja'nca raë'ë.

²⁶ Riusure jo'cani senjocua sëani, Riusubi bacua a'ta yo'oyete ëñaguë, Siso gu'aji caguë, ro bacua gue gu'a ëase'ena jo'cani senjosi. Romi hua'na'ga bacua gu'a ga'nihuëanbi sa'ñeña a'ta yo'ojën, sa'ñeña gu'aye së'ajën, Riusu re'huanu jo'case'ere ro'taye beoye ba'ijën, ro bacua si'si ëase'e se'gare cu'ejën ba'iyë. ²⁷ Güina'ru, ëmëcuabi Riusu re'huanu

jo'case'ere ro'taye beoye ba'ijën, romire cu'eyete güejën, sa'ñeña ro gu'aye sē'ajën, ja'ncara'ru ro bojojën ba'iyë. Ja'nca yo'ojënna, Riusure siso gu'aguëna, bacua se'ga Riusu bënni senjosi'cua ba'ija'cua'ë.

²⁸ Riusu te'e ruiñe ba'iyete ye'yeye güejënna, Riusubi ro gu'aye yo'ojën ba'ija'bë caguë, bacuare si'si recoñoa ro'tacuare senjobi. ²⁹ Bacua'ga si'a gu'ayete caraye beoye yo'oreba yo'oyë. Sa'ñeña ro a'ta sē'ajën ba'iyë. Bonse ba ëaye rëinji. Bacua se'ga ba'iyē'ru huanõe ba'iyë. Gue ëase'e se'gare cu'ereba cu'ejën ba'iyë. Bainre huani senjoñë. Sa'ñeña huayë. Ro coqueyë. Gu'a coca cayë. Yequëcua ba'iyete hui'ya achoyë. ³⁰ Sa'ñeña gu'aye cayë. Riusuni je'o bayë. Yequëcuabi coca yihuojënna, achaye güeyë. Ro bacua ba'iyē se'gare re'oye cayë. Gu'aye yo'oyete caraye beoye ro'tayë. Pë'caguë sanhuëbi guansejënna, ro achajën, tin yo'oyë. ³¹ Re'oye yo'oye gare huesëyë. Bacuani fiatoca, ro'ima'iñë. Recoyo re'o huanõe beoyë. Yequëcuani oijën conma'iñë. ³² Riusubi yihuoni jo'caguëna, bacuabi ba cocare masiyë. “Ja'ncara'ru yo'otoca, huesëni si'aye ba'iji” yihuoni jo'caguëna, bacua gu'ayete yua gue jo'caye beoye yo'ojën ba'iyë. Yequëcua güina'ru yo'ojën ba'icua're'ga te'e ruiñe ëñajën bojoyë.

2

Dios juzga conforme a la verdad

¹ Yureca si'a bainni coca yihuoguëna, achajën ba'ijë'n. Mësacuabi yequëcua yo'ojën ba'iyete si'nse ëaye ëñatoca, Riusubi mësacuare'ga si'nseye

caji. Mēsacua güina'ru yo'ojën ba'ise'ere mēsacuani ro'ta güesequëna, sehuoye beoye ba'iyë mēsacua. ² Riusubi ja'anrë gu'aye yo'ojën ba'icuaare si'nseguë, te'e ruiñe ro'taguë yo'oji. Ja'anre masiyë mai. ³ Ja'nca yo'oguëna, yë'ë bain ai yësi'cua, mēsacua'ga güina'ru gu'aye yo'ojën ba'iyë. Yequëcua yo'ojën ba'iyete si'nse ëaye ëñatoca, Riusu bënni senjoja'rën ti'anguëna, ¿mēsacua jarona jëaja'cua'ne? ⁴ Riusubi ai ta'yejeiye conguë ba'iguë, bain sehuoyete bojora'rë ëjoguë, baguë bënni senjoja'ñete yuta cama'iguëna, ¿mēsacua guere yo'ojën te'e ruiñe ro'tama'iñe'ne? Riusubi mēsacuare ai conguë, mēsacua gu'a jucha senjoñete mēsacuani masi güesequë, baguë yëyete masi güesequëna, ¿guere yo'ojën te'e ruiñe ro'tama'iñe'ne mēsacua? ⁵ Riusubi baguë yëyete masi güesequëna, mēsacuare acha ëama'iji, recoyo ro'tajën ba'ima'icuaare sëani. Ja'nca sëani, Riusu bënni senjo umuguse, baguë te'e ruiñe ba'iyete ëño umuguse, ja'an umugusebi ti'anguëna, mēsacua se'gabi mēsacuare bënni senjoguë ba'ija'yete quë'rë ai ta'yejeiye bënni senjosi'cua ba'ija'cua'ë mēsacua. ⁶ Si'acuanı bacua yo'ojën ba'ise'ere ëñani, bacua bënni senjoja'ñete re'huanı insiji Riusu. ⁷ Yureca, yequëcuabi jo'caye beoye re'oye yo'ojën, Riusu ta'yejeiye ba'iyete baguë carajeiye beoye ba'iyete, ja'anre ai ta'yejeiye cu'e ëaye ba'ijëna, Riusubi bacuare tëani re'huanı baguë, si'arën ba'ija'yete bacuana insireba insiji. ⁸ Yequëcuabi bacua se'ga ba'iyë'ru huanofne ba'ijën, Riusu te'e ruiñe ba'iyete gu'a güejën, gu'aye yo'oyete ro'tajëna, Riusubi bacuanı ai bëinreba bëinguë, bacuanı

bënni senjoreba senjoji. ⁹ Gu'aye yo'ocuare cato, si'acuabi ai ja'siye ba'ijën, caraye beoye ai yo'oreba yo'oyë. Riusubi ru'ru judío bainni bënni senjoji. Ja'nрэbi yo'je, judío jubë ba'ima'icua're'ga bënni senjoji. ¹⁰ Ja'nca ba'iguëna, re'oye yo'ocuare cato, Riusu ta'yejeiye ba'iyete, bojo recoyo huanofne, ja'anre coreba coyë, Riusubi insiguëna. Ru'ru, judío bainna insini, ja'nрэbi yo'je, judío bain jubë ba'ima'icuana insiji Riusu. ¹¹ Riusubi si'a bainre te'e ëñaguë sëani, yequëcuare quë'rë re'oye ëñama'iji. ¹² Moisés coca toyani jo'case'ere beocuabi gu'aye yo'ojënna, Riusubi bacua gu'aye yo'ose'ere ëñani, Moisés coca toyani jo'case'ere ëñoma'iguëbi baguë bënni senjoñete caji. Moisés coca toyani jo'case'ere bacuabi yua ba cocare ye'yejënna, Riusubi bacua tin yo'ojën ba'ise'ere bacuani masi güeseni, bacua bënni senjojañete insiji. ¹³ Bainbi Moisés coca toyani jo'case'ere achani yo'oma'itoca, ba'icuabi te'e ruin recoyo ba'iyë ti'anma'iñë. Ba cocare achani yo'ojën ba'icua ja'ancuani Riusubi ëñani, re'o bain ba'iyë caji. ¹⁴ Judío bain jubë ba'ima'icuabi yua Moisés coca toyani jo'case'ere beoyë. Ja'nca beojënna, Riusubi bacua recoyo ro'tajën yo'o yo'oyete ëñani, Moisés coca toyani jo'case'ere'ru güina'ru yo'ojën ba'iyë bacua, caji. ¹⁵ Ja'nca yo'ojën, Moisés coca cani jo'case'ere'ru, güina'ru yo'ojën, bacua recoñoareba ja'nca ro'tajën ba'icua're ëñoñë. Riusu re'huani jo'case'e sëani, bacuabi gu'aye ro'tato, sa'nti recoyo huanoji. Re'oye ro'tato, recoyo re'o huanoji. ¹⁶ Ja'nca ba'ijën, Riusu bënni senjo umuguse ti'anguëna, güina'ru

recoyo huanofne ba'iyë. Ja'an umugusebi Riusubi yua Jesucristote ëñoni, si'a bain yahue ro'tajën ba'ise'ere ëñani, ja'anre cuencueni, bacua bënni senjoñete huo'hueni insiji. Yë'ëbi Riusu cani jo'casi cocare quëani achoguëna, güina'ru ba'ija'guë'bi.

Los judíos y la ley de Moisés

¹⁷ Mësacuabi ja'ansi'cua cajën, “Yë'ë yua judío bainguë sëani, re'o bainguë'ë yë'ë. Moisés coca toyani jo'case'ere ye'yesi'quëbi yua Riusu bainguë'ë yë'ë. ¹⁸ Moisés coca ye'yesi'quë sëani, Riusu yëyete masiguë, ai re'oye yo'oye masiguë ba'iyë yë'ë” cayë mësacua. ¹⁹ Ja'nca cajën, “Yequëcua ba coca huesëcuani ye'yoye masiyë yë'ë” cayë. “Ñaco ëñama'icua'ru ba'ijënna, bacua gani ma'are ëñoñe masiyë yë'ë” cayë. “Zije re'oto'ru ba'ijënna, bacuani miañe ëñoñe masiyë yë'ë” cayë mësacua. ²⁰ “Te'e ruiñe ro'tamajënna, te'e ruiñe ye'yoye masiyë yë'ë. Zin hua'na ba'icua'ru ba'ijënna, te'e ruiñe yihuoye masiyë yë'ë. Moisés coca ye'yesi'quë sëani, te'e ruiñe ba'iyete ai masireba masiyë yë'ë” ja'anre cajën ba'iyë mësacua. ²¹ Ja'nca cajën, ro huacha ro'tajën ba'iyë mësacua. Yequëcuani ye'yoye ro'tajën, ¿mësacua guere yo'ojën, mësacua ye'yojën ba'iyë'ru yo'oma'ñe'ne? “Bonse jianma'ijë'ën” cajën, ¿mësacua guere yo'ojën, bonse jiañe'ne? ²² “Tin romigoni yahue bama'ijë'ën” cajën, ¿mësacua guere yo'ojën, tin romigoni yahue baye'ne? Huacha riusu hua'i te'ntoni nëcose'ere güeyereba güeye cacuata'an, ¿mësacua guere yo'ojën, ba uja huë'eñare jian cacaye'ne? ²³ “Riusu coca ye'yesi'quë'ë yë'ë” cajën, ¿mësacua guere yo'ojën,

baguë cani jo'case'ere yo'oma'iñe'ne? Ja'nca yo'omajën, baguëte ro jayaye'ru yo'oyë mësacua. ²⁴ Riusu coca uti pëbëna ëñato, “Judío bain jubë ba'ima'icuabi mësacua judío bain ro'ina Riusu ba'iyete gu'aye cayë” caji. Ja'nca case'e sëani, mësacua ba'iyete ro'tajën ba'ijë'ën. ²⁵ Mësacua go neño ga'nihuë tÿyose'ere ro'tato, re'oye ba'iji, Moisés coca guanseni jo'case'e'ru yo'otoca. Yo'oma'itoca, ja'nca tÿyosi'cua ba'ijën, ro ba'iyë. Riusubi ja'anre ëñama'iji. ²⁶ Judío bain jubë ba'ima'iguë, go neño ga'nihuë tÿyoma'isi'quë, ja'anguëbi Moisés coca guansese'e'ru yo'otoca, Riusubi re'oye yo'oguë ba'iguëre'ru baguëte ëñaji. “Go neño ga'nihuë tÿyosi'quë'ru te'e ba'iji” caji Riusu. ²⁷ Ja'nca ba'iguëna, judío bain jubë ba'ima'icuabi yua mësacua judío bain gu'aye yo'ojën ba'ise'ere ëñani, mësacuani gu'aye cani jo'cayë. Mësacuaca yua Moisés coca toyani jo'case'ere bajën, go neño ga'nihuëte tÿyo güesesi'cuata'an, Riusu coca guansese'ere ro ro'tajën, tin yo'ojën ba'iyë. Judío bain jubë ba'ima'icuaca yua go neño ga'nihuëte tÿyo güesema'isi'cuata'an, Riusu coca guansese'e'ru yo'ojën ba'iyë. Ja'nca ba'ijëna, mësacuabi bacua re'oye yo'ojën ba'iyete ëñani, mësacua gu'a juchare masiyë. ²⁸ Yureca, Riusu bainreba ba'icuaire cu'eto ¿jarocua'ne? ¿Judío bain go neño ga'nihuë tÿyosi'cua se'ga ba'iyë'ne? Bañë. ²⁹ Riusuni si'a recoyo ro'tajën ba'icua, ja'ancuabi yua Riusu bainreba ba'iyë. Riusu coca ye'yese'e se'gabi Riusuni recoyo ro'taye ti'anma'iñë. Riusu Espiritubi ro'ta güesequëna, te'e ruiñe Riusuni si'a recoyo ro'tajën

ba'iyë. Ja'nca ba'ijën, “Bainbi yë'ère re'oye ëñajën ba'ija'bë” ro'taye beoye ba'iyë. Riusu re'oye ëñañe se'gare ëjojën ba'iyë bacua.

3

¹ Ja'nca ba'iguëna, judío bain bacua bani'ga, ¿gue re'oye ba'iyë'ne? ² Ai ba'iyë ai re'oye ba'iji. Ru'ru cato, Riusubi baguë coca cani jo'case'ere judío bainna insini jo'cabi. ³ Yequëcua bacua jubë ba'icuabi recoyo te'e ruiñe ro'tama'isi'cuata'an, Riusubi baguë cani jo'case'e'ru tin yo'oma'iji. ⁴ Gare banji. Riusu yua te'e ruiñereba yo'oguë ba'iji. Si'a bainbi ro coquejën ba'ito'ga, te'e ruiñe se'ga ba'iji Riusu. Baguë coca toyani jo'case'ere ëñato, ñaca caji:

Yequëcuabi më'ère gu'aye cajënna, bacua justicia yo'oye carajën ba'ija'bë caguë, te'e ruin cocabi re'oye sehuoni, bacua'ru quë'rë ta'yejeiye caguë ba'ijë'ën.

⁵ Yureca gu'a bain hua'na yequëcuabi ñaca sehuojën cayë: “Maibi gu'aye yo'ojënna, bainbi Riusu re'oye yo'oyete quë'rë te'e ruiñe masiye poreyë. Ja'nca porejënna, Riusubi maini bënni senjotoca, ai gu'aye yo'o'ji” cajën ba'iyë bacua. ⁶ Ja'nca cajën, ai huacha cacua ba'iyë. Bacua caye yua te'e ruiñe ba'itoca, bain gu'a jucha yo'ocuanì bënni senjoñe huacha yo'oguë ba'ire'abi Riusu.

⁷ Ja'nca sehuoguëta'an, ba gu'a bainbi achamajën, maini cayë: “Yureca, maibi ro coquejën ba'ijënna, bainbi Riusu te'e ruiñe ba'iyete quë'rë ai re'oye masini, baguëni ai ba'iyë ai ta'yejeiye cocare cayë. Ja'nca yo'otoca, Riusubi mai gu'aye yo'oyete ëñani, maini bënni senjoñe

beoye gare ba'ire'abi” cayë bacua. ⁸ Ja'nca cajën, maini jayaye yëjën, yequëcuabi ja'nca cajën ba'iyë. Yë'ë ye'yo cocare'ga cajën, Güina'ru ye'yoguë cayë yë'ë cajëna, ja'nca ye'yoye beoye gare ba'iyë yë'ë. Te'e ruiñe gare caye beoye ba'iyë bacua. Riusubi ai re'oye yo'oguë, bacuani bënni senjoñe caji.

Todos somos culpables

⁹ Yureca, mai hua'na judío bain ba'ijën, ¿yequëcua'ru quë'rë re'oye ba'iyë? Gare bañë. Si'a bain, judío bain, tin bain, si'acuabi gu'a juchana zemosi'cua ba'iyë. ¹⁰ Yë'ë case'e'ru Riusu cocabi güina'ru quëaji:

Re'o bain te'e ruiñe ba'icua cu'eto, gue tinjañe beoye ba'iji.

¹¹ Riusu ba'iyete ye'yesi'cua, Riusure cu'ejën ba'icua, ja'ancua cu'etoca, gare beoyë.

¹² Si'a bain beoru yua tin ma'ana bonëni ganijajën ba'iyë.

Riusure jo'cani senjojën, gu'aye se'ga yo'ojën ba'iyë.

Re'oye yo'oye beoye ba'iyë.

Re'oye yo'ocuare cu'eto, gue tinjañe beoye ba'iji.

¹³ Bacua yi'oboanre ancoto, bain tansi gojeña otase'e'ru ba'iyë.

Bacua yi'o case'e yua ro coqueye se'ga ba'iji.

Aña hua'na eo baye'ru ba'iyë.

¹⁴ Bacua yi'obobi ai gu'aye careba cani jo'cayë.

Si'si se'gare cayë.

¹⁵ Bainni je'o bajën, huani senjoñu cajën, ja'anre te'e jëana yo'o ëaye ba'iyë.

¹⁶ Ai gu'aye yo'ojën, huesoni si'ajën, ja'anre ai yo'oreba yo'ojën ganiñë.

17 Recoyo bojo huanoñete gare huesējën ba'iyë.

18 Riusuni te'e ruiñe ëñañe, ja'anre ye'yeye aireba caraji bacuare.

19 Yureca, Riusu ira coca toyani jo'case'ere bacuabi yua Riusu guansese'e'ru güina'ru yo'oye bayë. Si'a bainbi bacua gu'a juchare ëñani masija'bë caguëna, bain gu'aye yo'ose'ere ro'tajën, Riusuni sehuoye beoye ba'iyë. Riusubi bënni senjoguëna, gare jëaye beoji. 20 Riusu ira coca toyani jo'case'ere ëñani, güina'ru yo'otoca, ja'an yo'oye se'gabi bain re'ojeiye ti'anma'iñë mai. Ja'an cocare ëñani, mai gu'a jucha ba'iyete te'e ruiñera masiyë mai.

La salvación es por medio de la fe

21 Bain hua'nabi Riusu re'o bain ba'iñu cajën, Moisés ira coca caní jo'case'e'ru güina'ru yo'o ëaye ba'isi'cuata'an, ja'an yo'oye ti'anmaë'ë. Ti'anmatena, yurereba Riusubi tin yo'oye bainni masi güeseji. Moisés, Riusu ira bain raosi'cua, bacuabi ja'an yo'oye ru'ru quëani masi güesejënna, Riusubi yurereba bainni quëani masi güeseji.

22 Riusu re'o bain ba'iyë yëtoca, Jesucristoni si'a recoyo ro'tajën ba'icua, si'acuare ëñani, Riusubi bacuare re'o bain ba'iyë caguë, baguë bainrebare re'huani baja'guë'bi. Ja'an yo'oye si'a bainni te'e masi güeseji Riusu. 23 Si'a bain yua gu'aye yo'ojën ba'icuaire sëani, Riusu ta'yejei re'otona ti'añe caraji si'acuare. 24 Ja'nca carayeta'an, Cristo Jesusbi mai jucha ro'ire junni tonguëna, Riusubi maire conreba conguë, baguë re'o bainre maire re'huaji. Re'o bain ba'iyë'ru maire ëñaji. Jesucristoni si'a recoyo ro'tatoca, Riusu bain ruiñë mai. 25 Riusubi

bain gu'a jucha yo'ojën ba'ise'ere ëñaguë, Yuta bënni senjoma'inë caguë, yure tëca ëjoguë baji'i. Ejoni ja'nrebi, yurereba, Si'a bain ëñaja'bë caguë, Cristote ëñoni, bainre junni tonja'guëte re'huani, maina jo'cabi. Ja'nca jo'cani, mai gu'a jucha ro'ire junni tonguëna, maibi Cristoni si'a recoyo ro'tatoca, mai gu'a juchare huanë yeni, maire mame recoyo re'huani baji. ²⁶ Yurereba Riusubi baguë re'oye ba'iyete bainni masi güeseguë, baguë tëani re'huani bayete bacuani masi güeseji. Masi güeseguë, Jesusni si'a recoyo ro'tacua, si'acuanì ëñani, Re'o bain'ë caguë, bacuare baguë bainre re'huani baji.

²⁷ “Yë'ë yo'o yo'ose'e se'gabi re'ojani ba'iyë yë'ë” catoca, Riusuna ti'añe beoye ba'iyë. Bain yo'o yo'oyete ëñama'iji Riusu. Cristoni si'a recoyo ro'tatoca, Riusubi conreba conguë, maire re'o bainre re'huani baji. ²⁸ Ja'nca sëani, Moisés coca toyani jo'case'e ye'yeye se'gabi Riusu bain ruiñe beoye ba'iyë. Jesucristoni si'a recoyo ro'tajën, ja'an se'ga yo'ojënna, Riusubi baguë bainrebare maire re'huani baji.

²⁹ ¿Mësacua guere ro'taye'ne? ¿Judío bain se'gabi Riusu bain ba'iyë ro'taye? Bañë. Tin bain'ga Riusu bain ba'iyë poreyë, ³⁰ gañaguë Riusu ba'iyë sëani. Ja'nca sëani, judío bain go neño ga'nihuë tëyosi'cua ba'ijën, bacua ye'yese'ebi Jesucristoni si'a recoyo ro'tatoca, Riusubi baguë bainre bacuare re'huani baji. Tin bain'ga go neño ga'nihuë tëyoma'isi'cua ba'ijën, Jesucristoni si'a recoyo ro'tatoca, güina'ru baguë bainre bacuare re'huani baji Riusu. ³¹ Ja'nca si'a recoyo ro'tajënna, ¿Riusu ira cocabi

carajeija'guëguë? Banji. Quë'rë ta'yejeiye te'e ruin coca'ru ba'iji.

4

El ejemplo de Abraham

¹ Yureca, mai ira taita Abraham ba'iguë ba'ise'ere ro'tani, baguë re'oye ba'iguë ba'ise'ere ye'yejë'en, ² Baguë re'oye yo'o yo'ose'ebi judío bain ro'taye'ru re'ojeisi'quë ba'itoca, “Yë'ëta'an re'oye yo'oguë ba'iyë yë'ë” caye porere'abi. Ja'nca cato'ga, Riusubi, Guaye ro'taji, caguë ëñare'abi. ³ Abraham ba'iguë ba'ise'ere masiye yënica, Riusu ira coca toyani jo'case'ere ëñani masijë'en. Ñaca caji: “Abrahambi Riusuni si'a recoyo ro'taguëna, Riusubi baguëni ëñani, Re'o bainguë ba'iji” caguë, baguë bainguëre baguëre re'hvani babi. Ja'nca caji Riusu coca. ⁴ Yureca, mësacua ëñere'ga masiyë. Yo'o yo'oguëbi baguë yo'ore yo'oni tējini, baguë sueldo curire coji. Ro insise'e beoji. Baguë yo'o yo'ose'ebi coni baji. ⁵ Ja'nca ba'iyeta'an, Riusubi bain ba'iyete ëñani, bacua re'oye yo'ose'e ro'ire bacua premiote insima'iguë ba'iji. Ro gu'a bain ba'icua'reta'an, baguë premiote bacuana ro insiye yëji Riusu. Baguëni si'a recoyo ro'tatoca, Riusubi bacuani ëñani, baguë bainrebare bacuare re'hvani, Re'o bain ba'iyë caguë, bacuare re'hvani baji. ⁶ Mai ira taita David ba'isi'quë'ga güina'ru bain ba'iyete quëabi. Riusubi bacua yo'o yo'ojën ba'ise'ere ro'tama'iguë, baguë se'gabi bainre re'huaguëna, ai ta'yejeiye bojoreba bojoyë. Ja'anre ro'taguë, ⁷ ñaca cani jo'cabi David:

Riusubi bacua gu'a juchare huanë yeni, baguë bainre re'huatoca, ai bojojën ba'ija'bë.

⁸ Riusubi bacua gu'a juchare se'e ro'tama'itoca, ai bojojën ba'ija'bë.

Ja'an cocare cani jo'cabi David.

⁹ Ja'nca cani jo'caguëna, judío bainbi, “Yëquëna se'gabi, go neño ga'nihuë tÿyosi'cua sëani, Riusu bain ba'iyë” cacuata'an, ai huacha cayë. Tin bain'ga, go neño ga'nihuë tÿyoma'isi'cuareta'an, Riusubi baguë bainre re'huani, bacuani bojo güeseji. Mai case'e'ru ba'iji: “Abrahambi Riusuni si'a recoyo ro'taguëna, Riusubi baguëni ëñani, re'o bainguë ba'iji” caguë, baguë bainguëre baguëre re'huani babi. ¹⁰ Ja'anre yo'oguë, ¿queaca baguëre re'huani baguë'ne Riusu? Abrahambi go neño ga'nihuë tÿyoni tÿjiguëna, ¿ja'nrëbi yo'je, baguë re'o bainguëte re'huani baguë? Banbi. Riusubi ru'ru re'huani babi. ¹¹ Ru'ru, Abrahambi Riusuni si'a recoyo ro'taguëna, Riusubi baguë re'o bainguëte re'huani babi. Bani, ja'nrëbi yo'je, go neño gañihuë tÿyoye guanseni jo'cabi, si'a recoyo ro'tasi'quëre sëani. Ja'nca ba'iguëna, si'a bain, Riusuni si'a recoyo ro'tacua go neño ga'nihuë tÿyoma'isi'cuata'an, Riusu bainreba ruiñë, Abraham ba'ise'e'ru baguë re'o bainre bacuare re'huani baji Riusu, baguëni si'a recoyo ro'tajën ba'icuaire sëani. ¹² Ja'nca ba'iguëna, Abraham mamacuare cuencueto, go neño ga'nihuë tÿyosi'cua ba'icuata'an, si'acua yua taita Abraham si'a recoyo ro'taguë ba'ise'e'ru güina'ru ro'tatoca, bacuabi Riusu bainreba ruiñë. Abraham ba'ise'e'ru güina'ru ba'iyë bacua.

La promesa se cumple por medio de la fe

¹³ Riusubi yua Abraham, baguë bain ba'ija'cua, bacuare insijai cocare cani jo'caguë, “Si'a ën yija re'otore baja'guë'ë më'ë” cabi. Ja'nca caguë, Moisés coca case'e'ru yo'ojë'ën camaji'i. Abraham, baguë bain ba'ija'cua, bacuabi yë'ëni si'a recoyo ro'tajën ba'itoca, bacuare yë'ë bainre re'huani, yë'ë bayete bacuana insija'guë'ë, cabi Riusu. ¹⁴ Moisés coca bacua se'gabi Riusu insija'yete cotoca, ¿guere si'a recoyo ro'taye'ne? Ja'nca ba'itoca, Riusubi ro coqueji. ¹⁵ Banji. Moisés cocare ye'yetoca, Riusu bënni jo'caya'yete ye'yeyë. Ja'an coca beotoca, ¿gue gu'aye yo'oye ba'iyene?

¹⁶ Ja'nca sëani, Riusubi bain recoyo ro'taye se'gare ëñaguë, baguë insijai cocare cani jo'cabi, ro insija'ye ro'taguëbi. Ja'nca cani jo'caguë, Moisés cocare bacua se'gana insiye ro'tamaji'i. Si'a bain, yë'ëni si'a recoyo ro'tacua, Abraham ro'taye'ru ro'tajën ba'icua, Abraham bain ba'ija'cua sëani, ja'ancuana ro insini jo'caye ro'tabi Riusu. Ja'nca sëani, mai hua'na si'acuabi Abraham recoyo ro'taguë ba'ise'e'ru te'e ro'tajën bañuni. ¹⁷ Riusu ira cocare ëñato, “Më'ë'ga ai jai jubë, si'a yijaña bain ba'ija'cua, bacua taitare më'ëre re'huahuë” Abrahamni cabi Riusu. Ja'nca re'huaguëna, Abraham'ga baguëni si'a recoyo ro'tabi. Ja'an Riusu, ju'insi'cuare huajëcuare re'huaguë, coca guansese'e se'gabi si'a ën yija re'otore re'huani jo'caguë, ja'anguëni si'a recoyo ro'tabi Abraham.

¹⁸ Ja'nca ro'taguëbi Riusu insija'yete ëñaguë ëjobi. Ro bain ñaco se'gabi ëñato, gare ëjoye beoye ba'ire'abi. Riusu re'huaye poreyete recoyo ro'taguë sëani, “ai jai jubëan bain taita” runji'i. Riusu coca cani jo'case'e'ru güinareba'ru baji'i.

“Mè'ë bain ba'ija'cuabi ai jai jubë jaijeija'cua'ë” caguëna, ja'nca baë'ë. ¹⁹ Abraham yua cien tēcahuëan ba'iyē'ru ba'iguë, Riusu insija'yete caraye beoye ëjoguë baji'i. Baguë pa'npo ëaguëna, Sarabi zin tē'ya raima'igo garasi'co ba'igona, ja'anre ro'tamaji'i. Baguë ga'nihuë gare jëja beo ga'nihuë ba'iguëta'an, ²⁰ jëja recoyo huajëguëbi Riusu case'ere jo'caye beoye ro'tabi. Si'a jëja recoyo ro'taguëbi Riusuni ai ta'yejeiye cocare cani bojoguë ëjobi. ²¹ “Riusu cani jo'case'e sëani, caraye beoye te'e ruiñe yo'oreba yo'oja'guë'bi” ro'tabi Abraham. ²² Ja'nca si'a recoyo ro'taguëna, Riusubi baguëni ëñani, Re'o bainguë ba'iji caguë, baguë bainguëre baguëte re'huani babi.

²³ Ja'nca re'huani baguë, Abraham se'gare ëñamaji'i. ²⁴ Maire'ga ëñani, ja'an cocare toyani, maina jo'cabi. Riusubi mai Ëjaguë Jesús ju'insi'quëni huajëguëre go'ya rai güesebi. Ja'anguëni si'a recoyo ro'tatoca, maire baguë re'o bainre re'huani baji. ²⁵ Ja'nca yo'obi Riusu. Baguë Zinre mai gu'a jucha ro'ina insibi. Jucha beo hua'na ba'ija'bë caguë, mai ro'ire junni tonbi. Yë'ë re'o bain ba'ija'bë caguë, baguë go'ya raise'ebi maini masi güesebi.

5

Libres de culpa

¹ Yureca, Riusubi maire mame recoyo re'huaguëna, recoyo bojocua ba'ijën, Riusuni je'o bamajën ba'iyë mai. Mai Ëjaguë Jesucristobi mai ro'ire junni tonguëna, ja'nca ba'iyë mai, baguëni si'a recoyo ro'tajën ba'itoca. ² Ja'nca junni tonguë,

maire Riusu ba'iruna nēcoguëna, Riusubi maire ai conreba conji. Ja'nca conguëna, aireba bojojën, Riusu naconi bojoñu cajën, Riusu ta'yejeiye ëño umugusere ëñajën ëjoyë mai. ³ Ja'nca bojojën, ai yo'ojën ba'icuata'an, quë'rë ta'yejeiye ai bojoyë. Ai yo'ojën ba'itoca, quë'rë jëja recoyo bacua ruiñë. Ja'anre masiyë mai. ⁴ Jëja recoyo batoca, Riusuni ye'yesi'cuareba, ja'nji recoyo beocuareba ruiñë mai. Ja'nca ruintoca mai'ga quë'rë bojojën, Cristo ëñojai umuguse quë'rë ai ba'iye ëñajën ëjojën ba'iye mai. ⁵ Gare jo'caye beoye Cristo raiyete ëñajën ëjojën, baguëni si'a recoyo ro'tayete senjoñe beoye ba'iye mai, Riusu Espiritubi conguëna. Riusubi baguë ai yëguë ba'iyete maini masi güeseye yëguë, baguë Espiritute mai recoyona ai insini jo'cabi.

⁶ Mai hua'nabi ro porema'icua ba'ijënna, Cristo cuencuesirën ti'anguëna, Cristobi gu'a bainre oiguë, bacua ro'ina junni tonbi. ⁷ Mësacuaca, Re'o bainguëni tëaza cajën ¿baguë ro'ina junni tonja'cua'ye mësacua? Ai re'o bainguë ba'itoca, yequëcua samucua se'gabi baguë ro'ina junni tonma'iñe. ⁸ Ja'nca ba'iyeta'an, Riusubi baguë ai ta'yejeiye yëguë ba'iyete maini masi güesebi. Yuta maibi gu'a bain se'ga ba'ijënna, Cristobi mai ro'ina junni tonbi. ⁹ Ja'nca junni tonguëna, mai gu'a jucha yua tënoni senjose'e ba'iji. Riusubi Cristo zie tonse'ebi baguë re'o bainre maire re'huanu baji. Ja'nca re'huanu baguëna, Riusu bënni senjo umuguse ti'anguëna, quë'rë se'e Cristo ro'ina jëaye poreyë mai. ¹⁰ Maibi Riusuni je'o bajën ba'isi'cuareta'an, baguë Zin junni tonse'ebi ro'iguë, Riusu bainrebare maire re'huanu babi.

Re'huani bani, ja'anrëbi go'ya raiguë, quë'rë se'e ai conni cuiraji maire. Riusu bënni senjorën ti'anguëna, maire bënni senjoñe beoye ba'iguë'bi. ¹¹ Ja'nca ba'iguëna, mai hua'na recoyo huanofne cato, mai E'jaguë Jesucristo yo'oni conse'ere ro'tajën, quë'rë ta'yejeiye bojojën, Riusuni ai bojoreba bojojën ba'iyë mai.

Adán y Cristo

¹² Yureca, Adanbi gu'a jucha yo'oguë, baguë gu'a juchare si'a bainna jo'cabi. Ja'nca jo'cani, junni huesëguëna, si'a bainbi güina'ru junni huesëyë, bacua gu'a jucha yo'ose'e sëani. ¹³ Ru'ru, bain gu'a jucha ën re'otore ba'iguëna, ja'nrëbi, Moisés coca guanseni jo'case'e baji'i. Ja'an coca beotoca, bain gu'a juchare maini masi güesema'ire'abi Riusu. ¹⁴ Ja'nca masi güesema'iguëta'an, Adán ba'isirënbi Moisés raisirën tëca, bain gu'a jucha yo'ose'ebi junni huesëjën ba'nhuë. Adán se'gabi Riusu guansese'ere ro achani, tin yo'oguëna, yequë bain yo'je raisi'cuabi güina'ru gu'aye yo'omajën, Adán ju'iñe'ru junni huesëjën ba'nhuë. Adán ba'iyete ëñato, Riusu cuencueni raoja'guë, ba Cristo raija'ye baguë ba'iyete ye'yeye poreyë mai.

¹⁵ Ye'yeye porecuata'an, ba samucuabi tin-cua ba'iyë. Adanbi gu'aye yo'oguëna, ai bainbi Adán ro'ina junni huesëhuë. Junni huesëcuata'an, Riusubi ai bainre conguë, Jesucristote raoguë, baguë go'ya raiyete quë'rë ta'yejeiye ba'iyë'ru maina ro insireba insiji. ¹⁶ Ja'nca insini, gu'a jucha yo'oguë ba'isi'quë'ru yo'omaji'i. Adán se'gabi te'e gu'a jucha se'gare yo'oguëna, si'a re'oto bainna junni huesëyete jo'cabi Riusu. Jo'caguëna, Riusubi

si'a bain gu'a jucha yo'ose'ere oiguë ëñani, Jesucristote raoni, junni ton güeseni, ja'an ro'ina maire baguë re'o bainre re'huani baji. ¹⁷ Bainbi Adán gu'aye yo'ose'e ro'ina junni huesëtoca, güina'ru Jesucristo junni tonse'e ro'ina yua Riusu re'o bain ruiñë. Riusubi mai gu'a juchare tënoni senjoguëna, Jesucristo naconi Riusu ëja bain ba'ijën, baguë naconi si'arën ta'yejeiye ba'icua ba'ija'cua'ë mai.

¹⁸ Ja'nca sëani, Riusubi te'e bainguë Adán hue'eguë, baguë gu'a jucha yo'ose'e se'gare ëñani, si'a bainna bënmi senjoñe cani jo'catoca, güina'ru te'e bainguë Jesucristo hue'eguë, baguë re'oye yo'ose'e se'gare ëñani, si'a bain jëayete masireba masi güeseji Riusu. ¹⁹ Adán se'gabi Riusu guansese'ere ro'achani yo'oma'iguëna, ai bainbi gu'ajaë'ë. Güina'ru Jesucristo se'gabi te'e ruiñe achani yo'oguëna, ai bain Riusu re'o bainre re'huasi'cua ba'ija'cua'ë.

²⁰ Riusubi baguë ira coca Moisés naconi jo'caguëna, bain gu'a jucha quë'rë masi güesese'e baji'i. Ja'nca ba'iguëta'an, bainre quë'rë ta'yejeiye ai conji Riusu. ²¹ Bainbi gu'a jucha yo'oni gare junni huesëjënna, yureca, Riusubi maire conza caguë, mai Ëjaguë Jesucristo junni tonse'e ro'ina baguë re'o bainre maire re'huani baguëna, gare carajeiye beoye huajëjën ba'ija'cua'ë mai.

6

Muertos respecto al pecado pero vivos en Cristo

¹ Ja'nca ba'ija'cua ba'itoca, yequëcuabi huacha cajën, Riusubi maire quë'rë conja'guë cajën, mai gu'a juchare senjoñe beoye yo'oñuni cayë.

² Ja'nca cajën, ai huacha cayë. Maibi gu'a jucha jo'cani senjosi'cua sëani, gare se'e gu'aye yo'oye porema'icua ruën'ë mai. ³ Mësacuabi ëñere ye'yemanica, ye'yejë'ën. Jesucristoni si'a recoyo ro'tajën bautiza güesejën, baguë ai yo'oni junni tonse'ere ro'tajën, mai ja'anrë yo'ojën ba'ise'ere gare jo'cajën, baguë yëye se'gare yo'ojën bañuni cayë. ⁴ Ja'nca sëani, mai ja'anrë yo'ojën ba'ise'e'ru gare se'e yo'omajën, Cristo junni tonse'ere ro'tajën, ro mai yëyete gare se'e yo'omajën ba'iyë mai. Mai Taita Riusubi baguë ta'yejeiye ba'iyete masi güesequë, Cristo ju'insi'quëre huajëguëte go'ya rai güesebi. Go'ya rai güesequëna, mai'ga mame recoyo re'huasi'cua ba'ijën, Cristoni si'a recoyo ro'tajën ba'icuabi mai ja'anrë yo'ojën ba'ise'ere gare jo'cani senjoni, Cristo naconi jucha beocua te'e zi'inni ba'ijën, baguë yëye'ru te'e yo'ojën bañuni.

⁵ Ja'nca sëani baguë junni tonse'ere ro'tajën, mai ja'anrë ba'ise'ere gare jo'cani senjoñu cajën ba'iyë mai. Ja'nca ba'ijën baguë go'ya raise'e'ru mame go'ya raijën, baguë naconi te'e zi'inni ba'ijën, mame recoyo re'huasi'cua ba'iyë mai. ⁶ Baguë crusu sa'cahuëna ju'inguë, mai gu'aye yo'ojën ba'ise'ere'ga tonni senjobi. Mai ja'anrë yo'ojën ba'ise'e'ru gare se'e yo'oye beoye bañuni cajën, Cristo naconi te'e zi'inni ba'iyë. Mai gu'a jucha yo'o ëayete yua gare se'e huanone beoye ba'iyë mai. ⁷ Bainguëbi junni huesëtoca, baguë gu'a jucha yua se'e yo'oye beoye ba'iji. ⁸ Güina'ru maibi Cristo naconi te'e zi'inni ba'ijën, gu'a jucha beocua ba'itoca, te'e ju'insi'cua'ru ba'itoca, baguë naconi te'e go'ya raija'cua'ë, ro'tayë mai. ⁹ Cristo go'ya raisi'quëbi yua gare se'e junni toñe beoye

ba'iji. Huajëguë se'gabi gare carajeiye beoye ba'iji. ¹⁰ Bain jucha ro'ire junni tonguë, gare se'e junni toñe beoye ba'iji. Go'ya raisi'quëbi Riusuni cu'eguë, Riusu naconi si'arën huajëguë ba'iji. ¹¹ Ja'nca yo'osi'quë sëani, mësacua gu'a jucha yo'ojën ba'isi'cuabi gare se'e yo'oye beoye ba'icua'ë. Gare se'e gu'aye yo'oye ro'tama'icua ba'iyë. Ja'nca ba'icuabi mai Ëjaguë Cristo Jesusre ro'tajën, mame recoyo re'huasi'cua ba'ijën, Riusu ta'yejeiye ba'iyete senjën, baguë yëye se'gare yo'ojën, gare huajë hua'na'ru ba'iyë mai.

¹² Gu'a jucha zemoni yo'ojën ba'ise'ere se'e ro'taye beoye ba'ijë'ën. Gue ëase'ere yo'oye beoye bañuni cajën, gu'aye yo'oye gare se'e ro'tama'ijë'ën. ¹³ Mësacua ga'nihuëan gu'a jucha yo'oye beoye cuencuesi'cua sëani, gu'aye yo'oye gare se'e ro'taye beoye ba'ijë'ën. Mësacua yua si'a jëja Riusuni ro'tajën ba'ijë'ën, mame recoyo re'huasi'cua sëani. Mësacua ba'iyë si'aye beoru Riusuna cuencueni jo'cajë'ën. Mësacua ga'nihuëanbi Riusu yo'o coñe se'ga yo'ojën ba'ijë'ën, re'oye ba'iyë sëani. ¹⁴ Gu'a jucha zemomajën ba'icua sëani, ira coca guansese'ere sehuoma'icua ba'iyë mësacua. Riusu coñete ye'yeni ba'iyë mësacua.

Un ejemplo tomado de la esclavitud

¹⁵ Ira coca guansese'ere sehuoma'icua, Riusu coñete ye'yecua, ja'an ba'icua sëani, ¿gu'a juchare yo'oñu cacuaye mai? Gare bañë. ¹⁶ Ëjaguëni yo'o concua ruintoca, ba ëjaguë yëse'e se'gare yo'oye bayë mësacua. Baguëbi guansequëna, güina'ru yo'oye bayë mësacua. Gu'a jucha yo'o contoca, gu'a juchana junni huesëyë. Te'e ruiñe achajën, Riusu

yo'o contoca, Riusubi mäsacua re'oye ëñani, baguë re'o bainre re'huani baji. ¹⁷ Riusuni bojojën, baguëni surupa cajën bañuni, cayë. Mäsacua gu'a jucha yo'o conjën ba'isi'cuata'an, yurera Riusu cocarebare achani, si'a recoyo ye'yejën, te'e ruiñe ba'i coca case'e'ru güina'ru yo'ojën ba'iyë mäsacua. ¹⁸ Riusubi mäsacua gu'a jucha yo'o conjën ba'isi'cuare tëani, baguë yo'o conjën, yua te'e ruiñe yo'ojën ba'icua re'huabi. ¹⁹ Yureca, mäsacua ro bain hua'nabi Riusu ba'iyete ye'yeye carajënna, ro bain ganjo achaye, ja'an coca se'gabi mäsacuani yihuoyë yë'ë. Mäsacua gu'a jucha ba'ijën, si'si recoyobi ro'tajën, ro yo'ojën ba'nhuë. Yureta'an, Riusu te'e ruiñe yo'o concua ruinjë'ën. Baguë yo'o se'gare conjën, mame recoyo re'huasi'cua ba'ijën, re'oye yo'ojën ba'ijë'ën.

²⁰ Mäsacua gu'a jucha zemojën ba'isi'cua ba'ijën, Riusu re'oye ba'iyë, baguë bain ba'iyë, ja'anre gare ro'taye beoye baë'ë. ²¹ Ja'nca ba'ijën, mäsacua gu'aye yo'ojën, ¿guere core'ne? Gu'ana sëani, mai gati ëaye sëani, junni huesëye se'ga core'ahuë mäsacua. ²² Yureta'an, Riusubi mäsacua gu'a jucha zemosi'cuare tëani, baguë bain concua mäsacua re'huani baji. Ja'nca baguëna, baguë yo'ore si'a jëja yo'ojën, si'a recoyo bojojën, gare jucha beocua re'huasi'cuabi Riusu naconi te'e zi'inni ba'ija'cua'ë. Ba'ijënna, Riusu insi umuguse ti'anguëna, si'arën ba'iyete mäsacuana ro insiji. ²³ Gu'a jucha yo'o conjën ba'itoca, junni huesëye se'ga ba'iji. Riusu bain re'huasi'cua, mai E'jaguë Jesucristo naconi te'e zi'inni ba'itoca, Riusubi maire gare carajeiye beoye ba'i hua'nare re'hua güeseji.

7

Un ejemplo tomado del matrimonio

¹ Yureca, yë'ë bain ai yësi'cua ëñere quëaguëna, mësuacuabi re'oye achayë, Riusu ira coca ye'yësi'cua sëani. Ja'an coca guanseni jo'case'e yua ën yija ba'i umuguseña se'gabi achaye bayë. ² Güina'ru, romigobi bago ënjë ba'i umuguseña se'gabi yequëni huejaye porema'igo. Baguëbi junni huesëtoca, yequëni huejaye porego. ³ Bago ënjë ba'iguëna, yequë naconi ba'itoca, gu'a romigo casi'co ba'igo. Bago ënjëbi junni huesëguëna, ënjëni sehuoma'igobi yequëni huejatoca, gu'aye yo'oma'igo ba'igo. Ru'ru basi'quëni hueansi'co sëani, yequëni huejaye porego.

⁴ Yë'ë bain ai yësi'cua, mësuacua'ga güina'ru Cristo naconi te'e recoyo ba'iyë. Mësuacua yua ira coca ye'yësi'cuabi yua ja'an cocana se'e sehuoye beoye ba'iyë. Cristobi junni tonni go'ya raiguëna, mësuacuabi ira coca guansese'ere yo'oye gare jo'cani, baguëna ti'anhuë. Ja'nca ti'anjën, Riusu bain ruinjën, baguë yo'o yo'ojën, baguëni te'e conjën ba'iyë. ⁵ Ru'ru, mai ba'iyë se'gare ro'tajën, ira coca guansese'ere ëñajën, gu'a jucha yo'oyete quë'rë se'e ro'tajën baë'ë, ba coca ëñose'e sëani. Ja'nca ro'tajën, gue ëase'ere yo'oñu cajën, ga'nihuëan gu'ajani, recoyo ju'in hua'na ba'iyë'ru ruën'ë. ⁶ Yureta'an, ba coca guansese'ena sehuoye beoye ba'iyë mai. Riusubi maire tëani baguë sëani, ju'insi'cua sehuoma'iñe'ru ba coca guansese'ena se'e sehuoye beoye ba'iyë mai. Mai ja'anrë ba'ise'ebi ba coca te'e ruiñe yo'oye se'ga yo'ocuata'an, yurera se'e yo'oma'iñë. Mame

re'huasi'cua sĕani, Riusu Espírítubi conguĕna, Espírítu naconi ganini, Riusuni bojojĕn conjĕn ba'iyĕ mai.

El pecado que está en mí

⁷ Ja'nca sĕani, ¿guere caye'ne mai? ¿Ira coca guansese'ebi gu'aji cacuaye mai? Gare bañĕ. Ba coca guanseni toyase'ere ĕñani, gu'a jucha ba'iyete masihuĕ yĕ'ĕ. Ba cocare ĕñato, “Yequĕcua bonsere ba ĕayete ro'tama'ijĕ'ĕn” caguĕna, ba gu'ayete masihuĕ yĕ'ĕ. Ba ira cocabi quĕama'itoca, huesĕre'ahuĕ yĕ'ĕ. ⁸ Ja'nca masiguĕna, gu'a jucha yo'oye si'a recoyo huanobi yĕ'ĕre. Yequĕcua bonsere ĕa ĕñañe bani ai ro'tahuĕ. Ira coca guansese'ere masimanica, gu'a jucha huanoñe beoye ba'ire'ahuĕ. ⁹ Ira coca yuta ye'yema'iguĕna, huajĕ recoyo huanoñe baj'i yĕ'ĕre. Ba'iguĕna, ja'nrebi, ba cocare ye'yeni, gu'a jucha yo'oguĕ ba'ise'ere masini, Ro baĕ'ĕ yĕ'ĕ, caguĕ ro'tahuĕ. ¹⁰ Riusu bĕnni senjoñe se'ga ba'iji yĕ'ĕre. Ba cocabi re'o ma'a ganiñete ĕñose'eta'an, yĕ'ĕ huesĕsi recoyo baye huanoñe masihuĕ. ¹¹ Ira coca guansese'ebi gu'a juchare ĕñoguĕna, masihuĕ yĕ'ĕ. Masini, gu'a juchare yo'oza caguĕ, coque güeseguĕna, Riusu bĕnni senjoñete jĕama'ire'ahuĕ yĕ'ĕ.

¹² Ira coca guansese'e se'gare ĕñato, re'o coca ba'iji. Riusu jo'case'e sĕani, gu'aye yo'oye gare ĕnseguĕ, te'e ruiñe ba'iyĕ se'gare ye'yoji. ¹³ Re'o coca ba'itoca, ¿queaca yĕ'ĕ bĕnni senjojañete caguĕ'ne? Ba coca se'gabi yo'omaji'i. Gu'a jucha se'gare ro'tani yo'oguĕ, yĕ'ĕ bĕnni senjojañete ro'tahuĕ. Re'o cocare ĕñani masini, ba gu'a jucha yo'oye ro'ta bi'rahuĕ. Ja'nca ba'iguĕbi

bënni senjosi'quë ruën'ë yë'ë. Ja'nca ruinguëbi, Riusuni gu'a güeyete ye'yeni, yë'ë ai gu'aye yo'oguë ba'ise'ere masihuë.

¹⁴ Ira coca guansese'e yua Riusu insise'e sëani, Riusu yëye'ru mai yo'ojën ba'iyete maini ye'yoji. Ja'anre masiyë mai. Ja'nca ye'yoguë ba'iguëta'an, yë'ë yua ro bainguë ba'iguëbi gu'a jucha yo'oye se'gare ye'yesi'quë ba'iyë. ¹⁵ Yë'ë yo'oguë ba'iyë ¿queaca ba'iguë'ne? Huesë ëaji yë'ëre. Yë'ëbi re'oye yo'oye ro'taguëta'an, ja'nca yo'oye yëma'iñë, gu'aye yo'oye caguë, ja'an se'ga yo'oguë ba'iyë yë'ë. ¹⁶ Yë'ë yo'oye yëma'iñete yo'oguë, ira coca guansese'e, yua ja'an re'oye ba'iyete ro'tani, ira coca guansese'ere yo'oja'ma cayë. ¹⁷ Ja'nca sëani, yë'ë se'gabi gu'aye yo'oma'iñë. Gu'a jucha yë'ë recoyo ba'iyë, ja'anbi yë'ëni gu'aye yo'o güeseji. ¹⁸ Yë'ë recoyo ba'iyete ro'tato, re'o recoyo baye huanoma'iji yë'ëre, ro bain hua'guëre sëani. Re'oye yo'oye ba'ija'ma ro'taguëta'an, re'oye yo'oye gare porema'iñë yë'ë. ¹⁹ Re'oye yo'oye yëguëta'an, re'oye yo'oma'iguë'ë yë'ë. Gu'aye yo'oye yëma'iguëta'an, ja'an se'gare yo'oguë ba'iyë yë'ë. ²⁰ Yë'ë yo'oye güeyete yo'otoca, yë'ë se'gabi yo'oma'iñë. Gu'a jucha yo'oye ye'yesi'quë sëani, gu'aye yo'oye gare jo'caye porema'iñë.

²¹ Ja'nca ba'iguëna, gu'aye se'ga ba'iji yë'ëre. Re'oye yo'oye yëto'ga, gu'aye yo'oye se'ga ba'iji yë'ëre. ²² Yë'ë recoyobi ro'tato, Riusu coca guanseni jo'case'ere achani bojoreba bojoyë yë'ë. ²³ Bojoguëta'an, yë'ë ga'nihuëte huanoto, tin ba'iji. Gu'a jucha yo'o ëaye se'ga huanoguëna, re'oye yo'oye yëguëta'an, gu'a jucha zemosi'quë'ru ba'iyë yë'ë. ²⁴ Ja'nca ba'iguëna, jai bënni senjose'e

ba'iji yë'ëre! Yë'ë gu'a ga'nihuë junni huesëja'ye ba'iguëna, ¿queaca jëaye'ne yë'ë? ²⁵ Mai Ējaguë Jesucristo se'gabi tëani re'huani baguëna, Riusuni surupa caguë bojoyë yë'ë. Ja'nca ba'iguëna, yë'ëbi recoyo ro'taguë, Riusu coca guansese'ere yo'oza caguë ba'iyë. Ja'nca caguëta'an, yë'ë se'gabi Riusu coca guansese'ere yo'oye gare porema'inë. Gu'aye se'gare yo'o ëaye ba'iji.

8

La vida conforme al Espíritu de Dios

¹ Yureca Cristo Jesús naconi te'e zi'inni ba'icua, baguëni si'a recoyo ro'tajën ba'icua, bacuare cato, Riusubi bacuani gare bënni senjoñe beoye ba'iji. ² Yë'ë'ga Cristo Jesús naconi te'e zi'inni ba'iguë, Espíritu ba'iyete ye'yehuë. Ye'yeguë, gu'a jucha ba'iye, junni huesëye ba'iye, ja'anre zi'inë beoye gare jo'cani senjohuë, Espíritubi conguëna. ³ Mai ga'nihuëbi jëja beoguëna, maibi ira coca guansese'e'ru yo'oye poremajën, mai se'gabi Riusu bënni senjoja'ñete jëaye poremaë'ë. Porema'icua'reta'an, Riusubi maire tëani re'huani bayete masi güesebi. Baguë Zinreba ba'iguëte maina raoguëna, ro bain ga'nihuë baguëbi maina ti'anni masi güesebi. Ja'nca masi güeseni, bain gu'a jucha senjoñete masi güesebi. ⁴ “Ira coca cani jo'case'e'ru ba'iye, Riusu ba'iye'ru re'oye ba'ijë'ën” caguë, ja'nca maini masi güesebi. Espíritu ba'iyete yëjën banica, gu'a ga'nihuë yo'o ëaye beoye banica, Riusu re'o bainre re'huasi'cua ba'iyë mai.

⁵ Gu'a ga'nihuë yo'o ëaye se'gare ba'itoca, gu'a ga'nihuë ba'iye se'gare ro'tajën ba'iyë. Espíritu

yëye se'gare ba'itoca, Espíritu ba'iyë se'gare ro'tajën ba'iyë. ⁶ Ro bain gu'a ga'nihuë yo'o äayete ro'tatoca, junni huesëye se'ga ba'iyë. Espíritu yëyete ro'tatoca, junni huesëye beoye ba'iyë. Bojo recoyo huanoñe, huajëjën ba'iyë, ja'an se'ga ba'iji maire. ⁷ Gu'a ga'nihuë yo'o äayete ro'tatoca, Riusuni si'arën je'o baye'ru ba'iyë. Ja'nca ba'itoca, yua Riusu guanseni jo'case'ere yo'oye yëma'inë. Riusu yëye'ru yo'oye porema'inë. ⁸ Gu'a ga'nihuë yo'o äaye ba'icuabi Riusuni bojo güeseyë yëcuata'an, ja'anre yo'oye gare porema'inë.

⁹ Mësacuaca gu'a ga'nihuë re'huani baye ro'tamajën ba'iyë. Espíritu yëye se'gare ro'tajën ba'iyë, Riusu Espíritu recoyo bacua sëani. Ja'an Espíritu beocuabi Cristo bain beoyë. ¹⁰ Cristobi mësacua recoyote ba'itoca, mësacua gu'a ga'nihuëbi jucha ro'ina junni huesëye ba'ija'yeta'an, mësacua yua Riusu re'o bain re'huasi'cua sëani, huajë recoyo ba'iyë mësacua. ¹¹ Riusu Espíritubi Cristo Jesús junni tonsi'quëre huajëguëte go'ya rai güeseguë, ja'anguëbi mësacua recoyote ba'iguëna, mësacua gu'a ga'nihuë ba'isi'cuareta'an, mësacuare huajë recoyo ba'icuare re'huaji, baguë Espíritu yua mësacua recoyo ba'iguë sëani.

¹² Yureca, yë'ë bain sanhuë, maibi Riusu Espíritu ba'iyë'ru te'e zi'inni bañuni. Gu'a ëase'ere cato, gue zi'inë beoye bañuni. ¹³ Mësacua gu'a ëase'ere te'e zi'inni ba'itoca, junni huesëye se'ga ba'iyë. Mësacuabi Riusu Espíritu naconi te'e zi'inni, gu'a ga'nihuë yo'o äayete senjoni si'atoca, huajë recoyo se'ga ba'iyë.

¹⁴ Ja'nca ba'ijën, Riusu Espíritu ye'yoyete achajën

concuu, si'acuabi Riusu mamacua'ru ba'iyë. ¹⁵ Mësuacuabi Riusu Espíritute conì bajën, ru'rureba ai huaji yëjën ba'isi'cuabi yureña gare se'e huaji yëye beoye ba'iyë. Huaji yëyete jo'cani senjoni, Riusu mamacua runni, Riusuni bojojën, “¡Taita, yë'ë Taita!” bojojën güiyë. ¹⁶ Ja'nca bojojën güijëna, Riusu Espiritu ja'ansi'quëbi mai recoyona ti'anni, Riusu mamacua ba'iyete maini te'e ruiñe quëani achoji. ¹⁷ Maibi baguë mamacua ba'itoca, baguë bainna insija'yete conì baja'cua'ë mai. Cristo naconi te'e conì baja'cua'ë mai. Cristo ai ja'si yo'ose'e'ru ai yo'ojën, baguë naconi te'e jaya güesesi'cua bani'ga, Cristo ta'yejeiyete baguë naconi te'e conì baja'cua'ë mai.

La gloria que ha de venir

¹⁸ Riusubi maini masi güeseguëna, carajeiye beoye ta'yejei re'otore ba'ija'cua'ë mai. Ja'nca sëani, yurera ën yija re'oto ja'si yo'oyete cuencueto, rëño ñësebë se'ga ba'iyë ba'iji maire ënjo'on. ¹⁹ Ën yija re'oto Riusu re'huani jo'case'ere ba'ijën, maibi Riusu mamacua ba'icua'ga ai guajajën, Baguë ti'an raiye besa ti'anja'guë cajën ëjojën ba'iyë mai. Ja'anrën ti'anguëna, mai yua te'e ruiñe re'oye ba'icua're re'huasi'cua ba'ija'cua'ë mai. ²⁰ Riusubi bënni jo'caguëna, ën re'otobi ai ja'siye yo'o güese re'oto'ë. Ja'anse'ebi ai ja'siye yo'o güeseye beoji. Riusubi bënni jo'caguëna, ai ja'siye yo'o güeseji. Ai ja'siye yo'o güeseguëta'an, Riusu mame re'huaja'yete yuta ëjojën ba'iyë. ²¹ Ro pu'ncani si'aye se'ga ba'iguëreta'an, Riusubi ën re'otore mame re'huaye ro'taji. Mame re'huaguëna, ta'yejeiye re'oto ruinguë, Riusu baincuabi

bojojëna, gare se'e ai ja'siye yo'o güeseye beoye ba'ija'guë'ë. ²² Yure tēca si'a ën re'otobi zin tē'ya raiye ai ja'si yo'oye'ru ja'anse'ebi ai ja'siye ai yo'o güeseji maire. ²³ Ai yo'o güesequëna, mai hua'na'ga Espíritute ja'anrë coní bajën, Riusu ta'yejeiye ba'iyē'ru re'huasi'cua ba'ija'cuata'an, mai ga'nihuëanbi ai yo'oyë. Riusubi mai ga'nihuëanre mame re'huaye ro'taguëna, yureta'an ai yo'ojën, baguë mame re'huaja'yete ro'tajën ëjoyë. ²⁴ Ja'nca ro'tajën ëjojëna, Riusubi maire tēani re'huani baji. Mai ñacobi ëñani masitoca, Riusu yo'oja'yete ro'tajën ëjoma'ire'ahuë. Ñacobi ëñatoca, ¿mai queaca ro'tajën ëjoye'ne? ²⁵ Ro mai ñacobi ëñamajën ba'icuata'an, Riusu yo'oja'yete jo'caye beoye rotajën ëjojën ba'iyë mai.

²⁶ Ja'nca ba'ijëna, Riusu Espíritubi maire ai oiguë conji. Maire pa'npo ëaguëna, Espíritubi conji. Maibi ro'tajën, “Riusuni ujaye huesëyë” cajëna, Riusu Espíritubi mai ujase'ere achani, Riusuni ai oiguë, mai ro'taye porema'i ëayete Riusuni quëacaiji. ²⁷ Quëacaguëna, Riusubi bain recoñoa ro'tayete ëñaguë, Espíritu ro'tayete masiji. Masiguëna, Espíritubi Riusu yëye se'ga'ru baguë bain ujayete Riusuni ai oiguë sencaiji.

Más que victoriosos

²⁸ Yureca ëñere masiyë mai: Riusubi si'a ën re'oto ba'iyete cuencueguë, “Yë'ë bain yësi'cuabi bojoja'bë” caguë, si'ayete re'oye re'huani jo'caguë ba'iji. Riusuni ai yëjën, maibi Riusu naconi ta'yejeiye ba'icua te'e ba'iyë. Ja'an se'gare ro'taguë, ja'nca jo'caguë ba'iji Riusu. ²⁹ Riusu bain cuencuesi'cuare cato, Riusubi si'acuani

ru'rureba ro'tani, baguë Zin ba'iyeru bacuare re'huani, bacuani baye ro'tabi. Yë'ë Zinbi si'a yë'ë bain cuencuesi'cua bacua ma'yëreba ba'ija'guë caguë, ja'nca bacuare re'huabi Riusu. ³⁰ Riusubi, Yë'ë re'o bainni baza caguë, maire choji'i. Ja'an choisi'cuare yua quë'rë ru'ru masini cuencuebi. Baguë re'o bainrebare maire re'huani babi. Re'huani bani, baguë ta'yejeiye ba'i jobona ñë'coni, baguë ëjacuare maire re'huani baja'guë'bi.

³¹ Ja'nca maire re'huaguëna, ¿guere caye'ne mai? Riusubi maini contoca, yequëcuabi maini je'o baye gare porema'iñë. ³² Riusubi baguë Zin gaña hua'guëni junni toñete ënsemaji'i. Ro mai gu'a jucha ro'ire baguëte insini jo'cabi. Ja'nca insiguë, maire'ga ro'tani, si'aye maina insireba insiyete ro'taji. ³³ Yequëcuabi Riusu bain cuencuesi'cuare gu'aye catoca, Riusu re'o bain re'huasi'cuare sëani, maini conguë, maini je'o bacuare gare ënseji. ³⁴ Yequëcuabi maire si'nsejeiruna senjoñe yëtoca, bacuabi porema'iñë. Cristobi mai jucha ro'ire junni tonguë, mai gu'a juchare senjobi. Senjoni, go'ya rani, Riusu jëja ca'ncore nëcaji. Ja'nca nëcaguëbi mai ba'iyete Riusuni ujacaiguë ba'iji. ³⁵ Ja'nca ba'iguë, maini ai yëreba yëguë ba'iji. Yëguë ba'iguëna, ¿güecuabi maire tëani senjoñe poreye'ne? Maire tëani senjocua beoyë. Ai yo'ojën ba'icua'reta'an, huaji yejën ba'icua'reta'an, je'o bajëna ai yo'ojën ba'icua'reta'an, aon gu'a ju'iñe ba'icua'reta'an, guëojei caña beocua'reta'an, carajeijën ba'icua'reta'an, junni huesëjën ba'icua'reta'an, Cristobi maini gare jo'caye beoye ai yëguë, maini gare senjoñe beoye ba'iguë, baguë

bainre re'huani maini baji. ³⁶ Riusu coca toyani jo'case'ere eñato, ñaca quëaji:

Më'ëni yo'o conjën ba'icuaire sëani, yequëcuabi jo'caye beoye maire huani senjo ëaye ba'iyë.

Maire eñajën, “Oveja hua'na huaiye'ru huani senjoñu” maire ai ba'iyë careba cayë, toyani jo'case'e ba'iji.

³⁷ Ja'nca maini yo'ocuata'an, maire tëani senjoñe gare porema'inë. Cristobi maini ai yëguë, maire senjo güesema'iji. Ja'nca sëani, jëja recoyo re'huasi'cuareba ba'ijën ba'iyë mai.

³⁸ Aito. Cristobi maini ai yëguëna, maire tëani senjocua gare beoyë. Maibi junni huesëcuata'an, huajëjën ba'icuata'an, Riusu anje sanhuë, huati hua'i, ja'ancuabi ënse ëaye yo'ocuata'an, yureña ba'iyë, yuta ti'anma'ija'ñe, ja'an ba'iyebi ai yo'oye jo'cacuata'an, guënamë re'oto ba'icuabi jëja ënsecuata'an, ³⁹ ëmëreba ba'icua, ruirureba ba'icua, ja'ancuabi ënsecuata'an, si'a ën re'oto re'huasiru ba'icuabi maire tëani senjo ëaye yo'ocuata'an, Riusubi maini jo'caye beoye ai yëguë baji. Mai Ejaguë Cristo Jesusbi mai ro'ire junni tonsi'quë sëani, maini tëani senjoñe yëcuabi ro yo'ojën, maini pa'roye gare porema'icua ba'iyë.

9

Dios ha escogido a Israel

¹ Yureca, yë'ëbi Cristoni recoyo te'e ro'taguë, te'e ruiñe ba'i cocare quëaguë, ro coquema'inë. Riusu Espiritubi masi güeseguëna, yë'ë bain jubë Israel jubë casi'cua, bacuare ro'taguë, ² bacuare recoyo ai ba'iyë ai oiguë, ai sa'ntiguë, ai yo'oguë

ba'iyë yë'ë. ³ Yë'ë bain yësi'cuare Riusuni ujaguë, bacuare ai oiguë señë yë'ë. Cristo bain runni ba'ija'bë caguë, Riusuni señë. Poretoca, yë'ë'ga Cristo bainguë ba'iguëta'an, bacua mame recoyo re'huani ba'ija'ye ro'ire bënni senjosi'quë runni ba'ija'ma, cayë yë'ë. ⁴ Yë'ë bain jubë, Israel jubë hue'ecuare ro'tato, Riusubi baguë bainrebare bacuare cuencueguë ba'nji. Baguë ta'yejeiyereba ba'iyete bacuani masi güeseguë ba'nji. Baguë ira jia'noni case'e, Moisés coca guansese'e, Riusu huë'e yo'o coñe, baguë cani jo'case'e're yo'oja'ye, ja'anre bacuana jo'caguë ba'nji Riusu. ⁵ Riusubi bacua ira ëja taita sanhuëte cuencueguë, baguë bainrebare jaijeiye re'huaguëna, yure ba'iyë. Ba'ijëna, Riusu Raosi'quëreba, Cristo hue'eguë'ga bacua bain ru'rubi ti'anbi. Si'a re'oto Ëjaguëbi ti'anguëna, Riusuni ai bojojën, caraye beoye baguëte re'oyereba cajën bañuni, cayë.

⁶ Ja'nca ba'iguëna, Israel bainbi Cristoni gu'a güecuata'an, Riusu ira coca cani jo'case'ebi ñu'ñujeima'iji. Israel bainre ëñato, si'acuabi Riusu bainreba ruinmaë'ë. ⁷ Abraham mamacuare ëñato, Riusubi si'acuani cuencueni baguë bainre re'huama'iguë ba'iji. “Isaac mamacua se'gare yë'ë bainre re'huahuë” caguëña Riusu. ⁸ Ja'nca caguëna, ro bain se'gabi Riusu mamacua ruiñe beoye ba'iyë. Riusu case'e'ru cuencueni jo'casi'cua se'gabi baguë mamacua ruiñë. ⁹ Riusu case'ere ro'tato, Abrahamni ñaca cani jo'caguëña Riusu; “Yë'ë se'e raiye ti'anguëna, Sarabi zin hua'guëre të'ya raija'go” caguë jo'caguëña. ¹⁰ Ja'nca jo'caguë, Rebeca mamacuare'ga coca cani jo'caguëña. Mai ira taita Isaac naconi

ba'igo, zin nēcago. ¹¹⁻¹² Yuta tē'ya raima'igona, Riusubi ba samucua, ju ba'icuaire eñani, bagoni quēani achoguēña: “Ba yo'jeguēbi baguē ma'yēni guanseni, quē'rē ta'yejeiye ējaguē'ru ba'ija'guēbi” caguē cuencueni jo'caguēña. Yuta re'oye yo'oye o gu'aye yo'oye beoye ba'icuaireta'an, Riusubi cuencueni jo'caguēña. Ja'nca jo'caguēbi baguē yēye se'ga'ru baguē bainrebare cuencueni baji. Bacua yo'o yo'oni re'ojeiyete eñama'iji. Baguē se'gabi cuencueni, baguē bainrebare re'huani baji. ¹³ Riusu coca toyase'ere eñani, yequē quē'rore'ga eñato, eñere toyani jo'case'e ba'iji: “Jacobni ai yēreba yēguē, ja'nrebi Esaúni güeguē senjohuē yē'ē” cani jo'cabi Riusu.

¹⁴ Ja'nca cani jo'caguēna, ¿mai queaca caye'ne? ¿Riusubi huacha ro'taguē, baguē bainre re'oye cuencuema'iji cacuaye? Gare bañē. ¹⁵ Riusubi Moisés naconi coca cani jo'caguē, ñaca cani jo'caguēña: “Yē'ē bainni oiguē congüē, yē'ē bainni yēreba yēguē, yē'ē se'gabi bacuani cuencueni bayē” cani jo'caguēña. ¹⁶ Ja'nca sēani, ro bain yo'o yo'oni re'ojeiyete eñama'iji Riusu. Baguē bainrebare cuencueguē, baguē se'gabi bacuare oiguē conni, bacuare re'huani baji. ¹⁷ Riusu coca toyani jo'case'ere eñato, Faraonni ñaca quēaguēña: “Yē'ē ta'yejeiye ba'iyete bainni masi güeseni, yē'ē ba'iyete si'a re'otona masi güeseza caguē, ja'an se'gare ro'taguē, gu'a ta'yejeiye ējaguēre mē'ēre re'huahuē yē'ē” quēaguēña Riusu. ¹⁸ Ja'nca sēani, Riusubi yequēni oiguē bani coñe yēnica, ja'nca conji. Yequēre recoyo güeguēre re'huaye yēnica, ja'nca baguēte re'huani jo'caji. Baguē yēye se'gare yo'o'ji.

19 Yureca, yequëbi yequërë ñaca senni achama'iguë: “Ja'nca ba'itoca, ¿Riusu queaca ro'taguë, bain juchare cu'eni masi güeseguë'ne? Yë'ë yëye'ru yo'oza caguëna, bainbi gare jëamajën ba'iyë” senni achama'iguë. 20 Ja'nca senni achatoca, yë'ëbi sehuoyë: Më'ëbi Riusuni ro gu'aye ro'taguë cayë. Ro bainguë sëani, ja'anre caye beoye ba'ijë'ën. Soto re'huaguëbi sotoro re'huayete ro'tani ye'yejë'ën. Sotorote re'huaguëna, ja'an sotoro ja'anse'ebi ba ëjaguëni: “Yë'ëre ai gu'aye re'huahuë më'ë” gare cama'iji. 21 Soto re'huaguëbi yënica, te'e sotobëte inni, samu sotoroanre re'huaye poreji. Te'e sotoro re'o ma'carëan ayayete re'huani, yequë sotoro si'si hui'ya ayayete re'huaji. Ja'nca yo'oguëna, Riusuni gu'aye sehuoye beoye ba'ijë'ën. 22 Riusu ba'iyete ëñato, ¿guere caye'ne mai? Yequëcuabi gu'aye yo'ojënna, baguë ta'yejeiye jëja bayete te'e jëana masi güeseni bënni senjoñe yëguëta'an, ja'anre yuta yo'omaji'i. 23 Ru'ru baguë bainreba ba'ija'cua zoe cuencuesi'cuare ro'taguë, baguë ta'yejeiye ba'iyete, baguë yëguë ba'iyete bacuani masi güeseyë tëca zoe ëjoji. Ja'nca masi güeseni tējini, gu'aye yo'ocuare bënni senjoni tonji. 24 Ja'nca ba'iguëbi maini cuencueni choji'i. Judío bain jubë ba'icua, judío bain jubë ba'ima'icua, si'a bain ba'icua choji'i. 25 Baguë ira bainguë raosi'quë Oseas hue'esi'quë, baguë toyani jo'case'e'ru ba'iji. Ñaca toyani jo'caguëña:

Riusu coca case'e'ë.

Yequëcua yë'ë bainreba beocua case'eta'an, yë'ë bainrebare bacuare re'huaja'guë'ë yë'ë.

Yequëcua jo'cani senjosi'cua ba'icua'reta'an,
ja'ancuare tēani, yē'ē yēsi'cuare re'huan
baja'guē'ē yē'ē, caguē ba'nji.

²⁶ Mēsacua yua Riusu bainreba beoyē case'eta'an,
ja'ansiruna ti'anni, mēsacuare yē'ē
mamacuare re'huan**i** baja'guē'ē yē'ē, gare
carajeima'iguē sēani, toyani jo'caguēña
Riusu.

²⁷ Israel bainre cato, Riusu ira bainguē raosi'quē
Isaías hue'eguē, baguēbi ñaca yihuoreba yihuoni
jo'caguēña: “Ziaya yēruhuana sani mejara'carēanre
cuencueni masiye poretoca, Israel bainbi quē'rē
ai jai jubē bain jaijeija'cuareta'an, rēño jurē
se'gare tēani baja'guē'bi Riusu. ²⁸ Riusubi yua
baguē coca can**i** jo'case'e'ru gūina'ru te'e jēana te'e
ruiñe yo'oguē ba'ija'guē'bi.” ²⁹ Isaías'ga yequē
quē'rore'ga ñaca toyani jo'caguēña:

Mai ta'yejeiyereba Ējaguē Riusubi mai hua'na
ba'i jubēte huesoni si'aguē, mai zin hua'na
rēño jurēte jo'cama'itoca, Sodoma bain,
Gomorra bain, ja'ancua'ru huesēni cara-
jeisi'cua ruinre'ahuē mai hua'na, toyani
jo'caguēña.

Los judíos y el evangelio

³⁰ Ja'nca ba'iguēna, ¿Mai guere caye'ne? Judío
bain jubē ba'ima'icuabi Riusu bain ba'ie
ro'tama'icua'reta'an, Riusubi bacuare baguē re'o
bainre re'huabi, Cristoni si'a recoyo ro'tacuare
sēani. ³¹ Ja'nca re'huaguēta'an, Israel bainbi
Riusu re'o bain bañuni cajēn, Moisés ira coca
can**i** jo'case'e'ru gūina'ru yo'o ēaye ba'icuata'an,
Riusu bain ba'ie ti'anmaē'ē. ³² Ro bacua yo'o

yo'oye se'gabi Riusu bain ba'iyē ro'tacuata'an, poremaë'ë. Riusuni si'a recoyo ro'tayete yëma'icua sëani, Riusu re'o bain ba'iyē ti'anmaë'ë. Ja'nca ti'anmajën, Riusu Raosi'quëreba, ba Cristo hue'eguëni ëñani, gatabëna gurujaiye'ru Cristoni recoyo ro'taye yëma'icua bi ro tin ma'ana saë'ë.
³³ Riusu coca toyani jo'case'ere ëñato, ñaca caji:

Yureca yë'ë cuencuesi'quëre re'huani, judío bain jobona saoja'guë'ë yë'ë.

Jesucristo hue'eji.

Ja'anguëte saoguëna, bainbi baguëni ëñani, ro tin ma'ana quëñëhuë.

Jesucristoni si'a recoyo ro'tatoca, jëja recoyo re'huajëna, baguë bënni senjorën ti'anguëna, gare gati ëaye beoye huanaja'guë'bi maire.

10

¹ Yureca, yë'ë bain ai yësi'cua, Israel bainre si'a recoyo oiguë, bacuare Riusuni ujaye se'ga yo'oyë. Riusu bain re'huasi'cua ba'ija'bë caguë, bacuare si'a jëja Riusuni oiguë señë yë'ë. ² Bacuabi Riusuni coñu cajën, ai re'oye yo'o yo'ojën bañuni cajën ba'icua ta'an, Riusuni te'e ruiñe ro'tama'icua ba'iyë bacua. ³ Riusu re'o bain ba'iyē huesëjën, bacuabi ro ro'tajën, Mai se'gabi si'a jëja yo'o yo'ojën re'ojeiñu cajën ba'iyë. Riusubi baguë Raosi'quëreba ba'iguëte bacuani ëñoguëna, baguëna te'e zi'iñe gu'a güejën ba'ë'ë bacua. ⁴ Yurera Riusubi Cristote maina raoni ëñobi. Eñoguëna, Cristoni si'a recoyo ro'tatoca, Riusu re'o bain re'huasi'cua ba'iyë mai. Moisés ira coca

cani jo'case'ere yo'oni re'ojeiñu gare se'e caye beoye ba'ijë'ën cabi Riusu.

⁵ Moisés coca toyani jo'case'ere eñato, ñaca caji: “Riusu coca toyani jo'case'e si'ayete te'e ruiñe yo'ojën ba'itoca, Riusu naconi si'arën ba'ija'cua'ë” caji. ⁶ Ja'nca caguëna, yureña quë'rë ta'yejeiye ba'i cocare maina cani jo'cabi Riusu: “Riusuni si'a recoyo ro'tatoca, baguë se'gabi maini re'oye yo'oye ro'taguë, mai gu'a juchare gare tënoni senjoja'guë'bi” yureña cani jo'cabi Riusu. Bain hua'nabi yuta baguë quë'rë ta'yejeiye ba'i cocare ye'yema'icua ba'ijën, ñaca cajën baë'ë: “Si'arën ba'iyë gare ti'añe porema'iñë mai. ¿Jaroguëbi guënamë re'otona saiye poreguë'ne? ⁷ ¿Jaroguëbi bain junni huesësi'cua ba'iruna sani huajë raiye poreguë'ne? Saiye porecuabi beoyë” cajën baë'ë. Ja'nca cajën ba'icua'ta'an, Cristobi ën yijana eñaguë rani, bacua yo'oye porema'iñe case'e'ru ta'yejeiye yo'oni güina'ru yo'obi baguë. Ja'nca ta'yejeiye yo'osi'quë sëani, mësacua yua si'arën ba'iyë porema'iñe gare caye beoye ba'ijë'ën. ⁸ Riusu coca toyani jo'case'e, yequë quë'rore'ga eñani, eñere ye'yeni masijë'ën: “Riusu naconi si'arën ba'iyë yënica, guaja beoye ti'añe poreyë mësacua. Te'e ruiñe recoyo ro'tajën, mësacua yi'oboanbi Riusu Raosi'quërebani si'a recoyo ro'ta cocare cajë'ën.” Ja'an cocare mësacuani quëani achoyë yëquëna. ⁹ Ja'nca ba'iguëna, mësacua yua ën cocare cajën, Jesusbi yë'ë E'jaguëreba ba'iji cajën, si'a bainni quëajën ba'ijë'ën. Jesús junni tonsi'quëre huajëguëte go'ya rai güesebi Riusu, ja'anre si'a recoyo ro'tajë'ën. Ja'anre cani, si'a recoyo

ro'tatoca, Riusubi mēsacuare tēani, baguē bainre mēsacuare re'huani baji. ¹⁰ Maibi Jesucristoni si'a recoyo ro'tajën, Riusu re'o bainre re'huasi'cua ba'iyë. Mai yi'obobi Jesucristo ba'iyete yequëcuani quëani achojënna, Riusubi maire tēani re'huani baji.

¹¹ Riusu coca cani jo'case'ere ëñato, ñaca caji maire: “Riusu Raosi'quëni si'a recoyo ro'tatoca, baguë bënni senjoñe ti'anguëna, gare gati ëaye beoye huanoji maire” caji. ¹² Riusubi si'a bainre te'e ëñaguë ba'iji. Judío bainbi judío jubë ba'ima'icua'ru quë'rë re'o bain beoyë. Si'a bain te'e Ëjaguë ba'iguë'bi Riusu. Baguë ta'yejeiye Ëjaguë ba'iyete ro'tacua, si'acuani ënseye beoye baguë ba'iruna te'e choiji. ¹³ Riusu coca cani jo'case'ere ëñato, ñaca caji: “Cristo ta'yejeiye ba'iyete ro'tacua, baguëni si'a recoyo ro'tajën ba'icua, ja'ancuare tēani, baguë bainre re'huani baji Riusu” caji Riusu coca. ¹⁴ Ja'nca caguëna, Cristoni si'a recoyo ro'tama'icua ba'itoca, ¿Queaca baguë ba'iyete ro'taye'ne? Baguë ba'iyete achama'icua ba'itoca, ¿Queaca baguëni si'a recoyo ro'taye'ne? Riusu coca quëani achoguëbi bacuana saima'itoca, ¿Queaca baguë ba'iyete achaye'ne? ¹⁵ Riusubi baguë bain quëani achocuare cuencueni saoma'itoca, ¿queaca baguë cocare quëani achoye'ne? Riusubi baguë bain quëani achocuare cuencueni saoye masiji. Riusu coca cani jo'case'ere ëñato, ñaca caji: “Riusu re'o coca quëani achocuabi ti'anjënna, bainbi bacuani ai bojojën saludayë” caji.

¹⁶ Ja'nca ba'iyeta'an, yequëcuabi Riusu bojo coca quëase'ere achaye yëmaë'ë. Riusu ira bainguë

raosi'quë Isaiás hue'eguë, baguë cani jo'case'e'ru ba'iyë. Ñaca cani jo'caguëña: “Ëjaguë, yë'ëbi më'ë cocare quëani achoguëna, ba bainbi ro achajën, më'ëre recoyo ro'tama'iñë” cani jo'caguëña.
 17 Ja'nca sëani, Cristo ba'iyete quëani achose'e ba'itoca, bainbi achaye poreyë. Achatoca, Cristoni si'a recoyo ro'taye poreyë.

18 Ja'nca ba'iyeta'an, yeque cocare seña bayë yë'ë: ¿Israel bain yequërë Riusu coca achama'imate? Aito. Achahuë. Riusu coca cani jo'case'e'ru ba'iji:

Riusu bainbi quëani achoreba achojënna, si'a re'oto bainbi achani masihuë, caji.

19 Ja'nca case'e ba'iyeta'an, se'e yeque cocare seña bayë yë'ë. ¿Israel bainbi Riusu cocare achacuata'an, yequërë te'e ruiñe ye'yema'imate? Aito. Ye'yehuë. Ye'yecuata'an, recoyo ro'taye yëma'ë. Ja'nca yëmajënna, Riusubi tin bainre cu'eni, Ja'ancuare yë'ë bainre re'huanì baza cabi. Moisés coca cani jo'case'ere ëñato, ñaca caji:

Yë'ëbi yequë bain, gu'a bain cacuare cu'eni, yë'ë bainbare bacuare re'huayë.

Ro huesë hua'na ëñocuare cu'eni yë'ë bainre re'huaguëna, më'sacua Israel bainbi bacuani ëñani, bacuani bëinjën ba'iyë, caji.

20 Caguëna, Isaiás'ga jëja recoyo re'huanì, judío bain jubë ba'ima'icuaire ro'taguë, Riusubi quëaguëna, ñaca cani jo'caguëña:

Yequëcuabi yë'ëre cu'eye beoye ba'icuata'an, yë'ëna ti'anni masihuë.

Yë'ëre choima'icuaireta'an, yë'ëbi yë'ë ba'iyete bacuani masi güesehuë cani jo'caguëña.

21 Ja'nca cani jo'caguëta'an, Israel bainre ro'taguë, Riusubi quëaguëna, Isaíasbi ñaca quëani jo'caguëña: “Ja'an bainre oiguë, yë'ëna raijë'ën choireba choiguëna, bacuabi ro achajën, ro gu'a coca cajën, yë'ëna raiye yëmaë'ë” quëani jo'caguëña Isaías.

11

El Israel escogido

1 Yureca, se'e yeque cocare seña bayë yë'ë: ¿Riusubi yequerë baguë bain Israel hue'ecuarë jo'cani senjoma'imaquë? Banbi. Yë'ë'ga Israel bainguë ba'iyë. Abrahamre cato, yë'ë ira taita ba'isi'quë baji'i. Benjamín jubë bainguë'ë yë'ë. 2 Riusubi ai ba'irën ro'tani, Abrahamni quëaguë: Yë'ë bain Israel hue'ecuarë yë'ë bainrebare re'huani baza caguë, yurera bacuarë jo'cani senjomaji'i. Riusu coca cani jo'case'ere ëñato, baguë ira raosi'quë Elías hue'eguë, baguë coca caguë ba'ise'ere ro'tajë'ën mësacua. Riusuni ai oiguë ujaguë, Israel bainre gu'aye quëaguëña: 3 “Ëjaguë, mël'ë coca quëani achocuarë huani senjohuë bacua. Më'ë bain misabë ba'iruanre taonni senjohuë bacua. Riusuni se'e ro'taye beoye bañu cajën, ja'nca yo'ohuë. Ja'nca yo'ojënna, yë'ë se'gabi mël'ëni yo'o conguë ba'iyë. Ba'iguëna, yë'ëre'ga huani senjo ëaye huanoguëña bacuarë” quëaguëña Elías. 4 Quëaguëna, Riusubi baguëni re'oye sehuoguëña: “Oiyë beoye ba'ijë'ën. Yequëcua yë'ë bain re'huasi'cuare cuencueto, yuta siete mil bainre bayë yë'ë. Ja'ancuabi huacha riusu Baal caguë, ja'an huacha riusu te'ntoni nëcose'ere gare ro'taye beoye ba'iyë bacua” sehuoguëña Riusu.

⁵ Ja'nca ba'iguëna, yure'ga Israel bain rëño jurëbi Riusuni si'a recoyo ro'tacua ba'iyë. Riusubi oiguë ëñaguë, baguë yësi'cua se'gare cuencueni, baguë bainre re'huani baji. ⁶ Ja'nca re'huani baguëbi, bacua yo'o yo'ojën re'ojeiyete ëñamaji'i Riusu. Bainbi yo'o yo'ojën re'ojeiñu cacuareta'an, Riusubi ëñamaji'i. Bacua yo'o yo'ojën re'ojeiyete ëñani bojotoca, bacuare re'huani bama'ire'abi. Bacua yo'o yo'oye se'gabi re'ojeire'ahuë.

⁷ Ja'nca ba'iguëna, ëñere achajën ba'ijë'ën. Israel bain jubëbi yo'o yo'ojën re'ojeiñu cacuata'an, Riusubi baguë bainre bacuare re'huamaji'i. Riusu cuencuesi'cua ja'ancua se'gare baguë bainre re'huani babi. Yequëcuare banbi, baguë cocare achaye yëma'icua se'ani. ⁸ Ja'nca yëmajëna, Riusu coca cani jo'case'e'ru güina'ru baë'ë. Ñaca caji: “Ja'nca achaye yëmajën, Riusubi re'huaguëna, ëo caiñe huanoñe ba'icua bi saë'ë. Ja'nca saijën, bacua ñaco bacuata'an, te'e ruiñe ëñañe yëma'icua baë'ë. Bacua ganjo bacuata'an, te'e ruiñe achaye yëma'icua baë'ë. Yure tëca ja'nca ba'iyë bacua” caji Riusu coca. ⁹ Ira taita ba'isi'quë David hue'eguë'ga ñaca cani jo'caguëña:

Bacuabi re'o aon re'huani Riusuni cuencuejën,
 Riusubi ëñani bojoja'guë cajën, ro yo'oyë
 bacua.

Riusu bënni senjoñe se'gabi bacuana te'e jëana
 tonguëna, gare jëaye beoye ba'iji bacuare.

Airu hua'i hua'nabi yija gojena tonni zemo
 güeseye'ru, Riusubi ba bainni güina'ru te'e
 jëana zeanni bënni senjoja'guëbi.

10 Bacua ñaco ëñamajën, zizei re'oto ba'icua ru-inja'bë, te'e ruiñe ëñani masiye yëma'icua sëani.

Bacua gu'a juchare jo'cani senjoñe yëma'icua sëani, bacua guërëbë gan gu'rurë ba'icua ruinjën, te'e ruiñe nëcani ganiñe beoye ba'ija'bë.

Riusubi bacua gu'a juchare gare huanë yema'ija'guë cayë yë'ë, cani jo'caguëña David.

La salvación de los no judíos

11 Yureca, se'e yequë cocare quëaye bayë yë'ë. Israel bainbi ba Cristoni recoyo ro'taye yëma'icua'eta'an, Riusubi gare jo'cani senjoñe beoji. Ja'nca ro'taye yëmajënna, Riusubi tin bainre cu'eni, baguë bainre re'huanu baguëna, yequërë Israel bainbi bacua bojoyete ëñani, Riusuni se'e ro'tama'iñe. 12 Yureca, Israel bainbi Cristoni recoyo ro'taye yëmajënna, tin bainbi Cristo ba'iyete ye'yeni, Riusu bainrebare re'huasi'cua baë'ë. Ja'nca re'huasi'cua ba'ijënna, judío bainbi Riusuni se'e ro'tani, se'e baguë bainre re'huasi'cua banica, si'a re'oto bainbi bacuare aireba bojojën ba'ija'cua'ë. 13 Yureca, mësacua judío bain jubë ba'ima'icua, mësacuanu coca yihuoguë quëayë yë'ë. Riusubi yë'ëre cuencueni, judío bain jubë ba'ima'icuana raosi'quë sëani, mësacuana ti'anni, Riusu cocarebare mësacuana quëani achoguë ai ta'yejeiye ba'i yo'ore yo'oguë, Riusuni congüë ba'iyë yë'ë. 14 Ja'nca yo'oguë, yë'ë bain judío jubë ba'icua yua Riusuni se'e recoyo ro'taja'bë cayë. Tin bainbi Riusu naconi te'e bojojën ba'ijënna, Israel bainbi Riusuni se'e ro'tani baguë bainre re'huasi'cua ba'ija'bë, cayë yë'ë.

15 Yureca, Israel bain jo'cani senjosi'cua ba'ijëna, yequë bainbi Riusu yësi'cuare re'huasi'cua ba'iyë. Ja'nca ba'iyeta'an, Riusubi se'e Israel bainre baguë bainre re'huaguë, ja'anrën ti'anguëna, ju'insi'cua go'ya rani huajë hua'nare bacuare mame recoyo bacuare re'huani baja'guë'bi Riusu.

16 Israel bain ira taita hua'na ba'isi'cua yua Riusu bainreba re'huasi'cua sëani, Israel bain yo'je raicuabi Riusu bainreba ba'i jubë ba'iyë. Harinabë ba'iyete Riusuna insija'yete ro'tani, ye'yeye poreyë mai. Ru'ru tÿyoni insisi macabi re'o maca ba'itoca, si'abëbi re'oye ba'iji, caji Riusu. Olivo sunquiñë ba'iyere'ga ro'tani Israel bain jubë ba'iyete ye'yeye poreyë mai. Sunquiñë sitabi re'oye ba'itoca, si'a sunquiñë'ga re'oye ba'iji, caji Riusu. 17 Ja'nca ba'iyë Israel bain jubë. Bacua jubë ba'icua yequëcuabi gu'ajeijëna, Riusubi quëñoni senjobi. Gu'a sunqui cabëan tÿyoni senjosi'cua'ru baë'ë. Ba'ijëna, mësacua tin bain ba'icua yua ro airu sunqui cabëan ba'iyeru ba'ijën, Cristoni si'a recoyo ro'tajën, ba tÿyosi parobëanna sëoni mame sacasi'cua ruën'ë mësacua. Re'o sunqui cabëan mame re'huase'e ba'iyeru Riusubi mësacuare baguë bainre mame re'huani, baguë ba'i jobo ba'iyete mësacuana insiguë baji'i.

18 Ja'nca ba'iguëna, mësacua yua ëñare bajën, Israel bain quëñoni senjosi'cua'ru quë'rë re'o bain'ë mai, caye beoye ba'ijë'ën. Yëquëna se'gabi re'o bain ba'iyë ca ëaye ba'itoca, ñaca ro'tani ye'yejë'ën: Sunqui cabëan se'gabi huajë cabëan ba'iyeporema'inë. Sunqui sitabi huajë sita ba'iguëna, sunqui cabëan'ga huajëji.

19 Ja'anre ro'tajën, mësacuabi yequërë ñaca

yë'ëni sehuoma'iñe: “Më'ëbi te'e ruiñe caguëta'an, Riusubi tin bainre baza caguë, Cristoni recoyo ro'taye yëma'icuaire quë'ñeni senjobi. Tin cabëanre mame sëoye ro'taguë, gu'a cabëanre tÿyoni senjoñe'ru yo'obi Riusu. Ja'nca yo'oguëna yëquëna se'gabi re'o bain ba'iyë.”²⁰ Ja'anre catoca, mësacuabi te'e ruiñe quëahuë. Israel bainbi Cristoni recoyo ro'taye yëma'icuaire sëani, Riusubi bacuare quë'ñeni, gu'a cabëan tÿyoni senjose'e'ru bacuare senjobi. Quë'ñeni senjosi'cua ba'iyeta'an, mësacua yua Cristoni jo'caye beoye si'a recoyo ro'tajën, ja'an se'ga'ru ba'ijë'ën. Riusu yo'ose'ere ro'tani, Yëquëna se'gabi re'o bain ba'iyë caye beoye ba'ijën, ëñare bajë'ën.²¹ Riusu bain ru'ru ba'isi'cuare quë'ñeni senjose'e sëani, mësacuabi Cristoni recoyo ro'tama'itoca, mësacuare'ga quë'ñeni senjoji Riusu.²² Yureca, Riusu ba'iyete ro'tani ye'yejë'ën. Yequëcuare ëñaguë, ai bojoguë coñe poreji. Yequëcua Cristoni recoyo ro'taye yëma'icuaire ai jëja bënni senjoñe poreji Riusu. Israel bainbi Cristoni recoyo ro'taye yëmajënna, bacuare ai jëja bënni senjoji. Bënni senjoni, mësacuare ëñaguë, mësacuare cuencueni consi'quë baji'i. Ja'nca ba'iguëna, mësacua'ga Cristoni recoyo ro'taye gare jo'cama'ijë'ën. Ja'nca jo'catoca, Riusubi mësacuare'ga quë'ñeni senjoji. Gu'a cabëan tÿyoni senjose'e'ru, mësacuare'ga quë'ñeni senjoji.²³ Ja'nrebi, Israel bain Cristoni recoyo ro'taye yëma'icuaire yequërë se'e bonëni, Cristoni si'a recoyo ro'tatoca, Riusubi se'e baguë bainre bacuare mame re'huani baji. Gu'a cabëan tÿyoni senjose'ere inni, mame sëoni, mame saca güeseye'ru güina'ru baguë bain senjosi'cuare

se'e mame re'huani baye poreji, ai pore Ējaguë sëani. ²⁴ Ja'nca ba'iguëna, mësacua judío bain jubë ba'ima'icua yua ëñere ro'tani ye'yejë'ën. Mësacua yua tin jubë bain ba'ijëna, Riusubi mësacuare baguë bainreba ba'icuare re'huani baji. Ja'nca re'huani baye poreguëta'an, judío bain Riusu bain ru'ru ba'isi'cua quë'ñeni senjosi'cua ba'ijën, ja'nrëbi Cristoni si'a recoyo ro'tatoca, bacuare'ga quë'rë ta'yejeiye'ru baguë bainrebare se'e mame re'huani baye poreji Riusu. Airu sunqui cabëanre jo'ya sunquiñëna saca güesetoca, jo'ya sunqui cabëan tëyose'ere quë'rë ta'yejeiye ja'ansi sunquiñëna saca güeseye masiji Riusu.

La salvación final de los de Israel

²⁵ Mësacua Ai ye'yesi'cua'ë yëquëna, ro'tamajën ba'ijë'ën caguë, ëñere, bain ja'anrën huesëse'ere, mësacuani yihuoni jo'cayë yë'ë. Israel bain jubë jobo ba'icuabi Cristoni recoyo ro'taye yëmajën ba'iyë. Ja'nca ba'ijëna, Riusubi judío bain jubë ba'ima'icuari choini, baguë jai jubë bainrebare bacuare re'huani baye ro'taji. ²⁶ Ja'ancuare re'huani tējiguëna, ja'nrëbi Israel bainbi Cristoni si'a recoyo ro'taja'cua'ë. Ja'nca ro'tajëna, Riusubi baguë bainrebare bacuare tëani, mame re'huani baja'guë'bi. Ira coca toyani jo'case'ere ëñani, ja'an ba'ija'yete masiye poreyë mai:

Judío bain jubë Israel hue'ejën ba'icuare ba'iguë, te'eguë, Riusu cuencueni raoja'guë, ja'anguëbi ti'anni, bacuare tëani baja'guë'bi.

²⁷ Riusu ru'ru ba'isirën cani jo'case'e'ru yo'oguë, bacua gu'a juchare gare senjoni, bacuare tëani baja'guë'bi.

Ja'an cocare cani jo'cabi Riusu.

²⁸ Ja'nca cani jo'caguëna, yureta'an, Israel bainbi Riusu cocarebare achaye yëmajën, Cristoni je'o bajën ba'iyë. Ja'nca ba'icuaire sëani, Riusubi bacuani ëñaguë, baguë bain ba'iyë ënseji. Ënseguëna, mësacua judío bain jubë ba'ima'icua yua Cristoni si'a recoyo ro'tani, Riusu bain ba'iyë poreyë. Israel bain yua Riusu bain ba'iyë ënsesi'cuareta'an, Riusubi bacuare ai yëji. Bacua ira bain ba'isi'cuani: Mësacua yua yë'ë bainreba ba'i jubë'ë cani jo'casi'quë sëani, Riusubi baguë cuencuesi'cuare ai yëguë, bacuani tëani baja'ye gare huanë yema'iji. ²⁹ Riusubi baguë bainre cuencueni choini, baguë naconi si'arën baye cani jo'casi'quëbi gare tin yo'oye beoye ba'iji. ³⁰ Quë'rë ru'ru ba'isirën ba'iguëna, Riusubi judío bainre cuencueni, baguë bainre bacuare re'huani baguëna, mësacua tin bainbi Riusu coca quëani achose'ere ro huesëjën, baguëni recoyo ro'tamaë'ë. Yureta'an, judío bainbi Riusu cocare ro'taye gu'a güecua sëani, Riusubi mësacuani oiguë ëñani, baguë bainre mësacuare re'huabi. ³¹ Ja'nca re'huaguëna, judío bainbi ëñani, mësacuani oiguë coñete ëñani, bacuabi se'e ro'tani, Riusu cocare si'a recoyo ro'taja'cua'ë. Ja'nca ro'tajëna, Riusubi baguë bainre bacuare re'huani baja'guë'bi. ³² Yureca, Riusubi si'a bainni bacua ro achajën ba'iyete masi güeseji. Ja'nca masi güesequëna, bacuabi, “Ai gu'aye yo'ohuë yë'ë. Riusu coca guanseni jo'case'ere achani yo'oye yëma'isi'quëbi yure yo'oza” catoca, Riusubi bacuani oiguë ëñani, baguë naconi te'e zi'inni bacuare baji.

33 Yureca, mai Taita Riusu yua maire ai ro'taguë, baguë bayete maina ai ba'ie ai insireba insiji. Ai ba'ie ai masireba masiguë'bi ba'iji baguë. Baguë ñacobi ëñani, si'aye beoru masiji. Yureca maibi baguë ro'tani cuencuese'ere, baguë yo'o yo'ose'ere, ja'anre ëñani, mai gare ro'taye porema'icuata'an, baguë se'gabi ta'yejeiye re'huani, re'oye ro'tani yo'obi cayë mai. 34 Baguë coca cani jo'case'e'ru ba'ie güina'ru ba'iji baguëre. Baguë recoyo ro'tayete masiye yëtoca, ro mai ñacobi ëñani masiye ai caraji maire. Baguëni yihuocuare cu'etoca, gare tinjama'iñë. 35 Bainbi bacua bayete Riusuna ro insini, ja'nrëbi coca cajën, “Riusuna ro insiguëna, baguë yua yë'ëna go'ie ro'ie baji” ja'anre catoca, ai huacha cajën ba'icua'ë bacua. 36 Yureca, ën re'oto si'a re'otore ëñato, Riusubi si'aye re'huani jo'cabi. Baguë se'gabi coca guanseguëna, si'a ën re'oto re'huani jo'case'e ba'iji. Baguë se'gabi si'ayete caraye beoye baji. Baguë yërën ti'anguëna, baguë se'gabi si'aye ñu'ñujei güeseye masiji. Ja'nca sëani, baguëni re'o coca cajën, “Riusu yua ai ta'yejeiyereba ba'iguë'bi ba'iji, maire” ja'anre jo'caye beoye cajën bañuni. Ja'nca raë'ë.

12

La vida consagrada a Dios

1 Yureca, yë'ë bain sanhuë, mësacuani ñaca yihuoreba yihuoyë yë'ë. Riusubi mësacuani ai oiguë conni, baguë re'o bainre mësacuare re'huani baji. Ja'nca baguëna, mësacua'ga mësacua ba'ie si'ayete Riusuna insini jo'cajë'ën. Ja'nca insini jo'cajën, Riusu yëye'ru baguëni jo'caye beoye ai

yějën, baguëre yo'o concua gare ba'ijë'ën. ² Ja'nca ba'ijën, ro ën yija bain yo'ojën ba'iyë'ru gare yo'oye beoye ba'ijë'ën. Riusu bainre mame re'huasi'cua sëani, Riusu yëye se'gare ro'tani, ja'an se'gare te'e ruiñe yo'ojën ba'ijë'ën. Ja'nca ba'ijën, Riusu yëye yua re'oye se'ga ba'iguëna, Riusubi mësacua yo'o coñete re'oye ëñaguë, mësacuani bojoji.

³ Ja'nrebi, Riusubi baguë yo'ore yë'ëna oiguë ëñoguëna, mësacuare yihuo cocare quëani achoyë yë'ë. Si'acuabi ro mësacua ba'iyete ro'tajën, Yë'ë se'gabi ai re'oye yo'ohuë yë'ë, ro'taye beoye ba'ijë'ën. Mësacua yo'o case'ere te'e ruiñe masini re'oye yo'ojën ba'ijë'ën. Riusubi mësacua recoyo ro'tayete masini, baguë yo'o yo'oyete ëñotoca, ja'anre te'e ruiñe ro'tani, Riusubi yë'ëni, re'oye guanseguë ba'iji cajën, Riusuni conjën ba'ijë'ën.

⁴ Yureca, mai ga'nihuëbi, mai ëntë sara, guëon, ñaco, ganjo, ja'anre bajën, ga bayebi tin yo'o yo'ojën ba'iyë. ⁵ Mai hua'na'ga ai jai jubë bain ba'ijën, Cristo naconi te'e ba'ijën, baguë yo'o yo'ojën, ga bainguëbi tin yo'o yo'ojën, Cristona zi'injën, si'a jubëbi sa'ñeña conjën, te'e yo'o yo'ojën ba'iyë mai.

⁶ Ja'nca ba'ijëna, Riusubi baguë bayete maina ro insiguë, ga bainguëte tin yo'o yo'oye porecuare re'huaguëna, baguë re'huase'e'ru ba'iyë baguë yo'ore conjën bañuni. Baguë coca masi güesese'e quëacua'ru re'huasi'cua banica, mësacua Cristoni si'a recoyo ro'tajën ba'iyë'ru baguë coca quëani achose'ere masini quëajën ba'ijë'ën. ⁷ Yequëcuani yo'o concua re'huasi'cua banica, bainre yo'o conjën, re'oye yo'ojën ba'ijë'ën. Bainre ye'yocua re'huasi'cua banica, te'e ruiñe yo'o yo'ojën, bainre

ye'yojën ba'ijë'ën. ⁸ Bainre bojoye yihuocua re'huasi'cua banica, re'oye yihuojën, Cristoni què'rè re'oye masijë'ën cajën, bacuani bojo güesejën ba'ijë'ën. Yequëcuani bonsere ro insicua re'huasi'cua banica, bonsere ëa ëñañe beoye ba'ijën, bainna ro insijën ba'ijë'ën. Bain ëjacua re'huasi'cua banica, te'e ruiñe ëñajën re'oye guansejën ba'ijë'ën. Bain ai yo'ojën ba'icua concua re'huasi'cua banica, güeye beoye bojojën, bacuare conjën ba'ijë'ën.

Deberes de la vida cristiana

⁹ Si'a jubëbi te'e ruiñe ba'i recoyobi sa'ñeña ai yëreba yëjën ba'ijë'ën. Si'a gu'ayete güereba güejën ba'ijë'ën. Re'oye ba'iyete ro'tani, ja'anre jo'caye beoye bojojën ba'ijë'ën. ¹⁰ Mësacua te'e bainre yëreba yëye'ru sa'ñeña ai yëreba yëjën ba'ijë'ën. Ja'ansi'cua ba'iyete ro'tamajën, yequëcuani què'rè ta'yejeiye te'e ruiñe ëñajën, re'oye cajën ba'ijë'ën.

¹¹ Riusubi yo'o caguëna, si'a jëja yo'o yo'ojën, ñame ro'tamajën, mësacua yo'o conjën ba'ijë'ën. Riusu Espíritu bacua sëani, si'a recoyobi yo'o yo'ojën, Riusure conreba conjën ba'ijë'ën.

¹² Cristo in rai umuguse ti'anjañete ro'tajën ëjojën, bojojën ba'ijë'ën. Ai yo'ojën ba'icuata'an, jo'caye beoye Cristoni si'a recoyo ro'tajën ba'ijë'ën. Riusu naconi coca cajën, caraye beoye baguëni ujjajën ba'ijë'ën.

¹³ Cristo bain bonse carajën ba'itoca, bacuare conjën, mësacua bonsere ro insijën ba'ijë'ën. Mësacua huë'ena ti'ancuare bojojën, re'oye saludajën, bacuare re'oye cuirareba cuirajën ba'ijë'ën.

14 Yequëcuabi mësacuare gu'aye yo'otoca, bacuare re'oye cajën ba'ijë'ën. Bacuani gu'aye caye beoye ba'ijën, bacuare re'oye coñe Riusuni ujajën ba'ijë'ën.

15 Bojojën ba'icua ba'itoca, bacua naconi te'e bojojën ba'ijë'ën. Ai yo'ojën oicua ba'itoca, bacua naconi te'e oijën ba'ijë'ën.

16 Mësacua sa'ñeña bojojën, sa'ñeña coca cajën, te'e recoyo ro'tajën bojojën ba'ijë'ën. Yë'ë se'gabi më'ë masiye'ru quë'rë masiyë, ja'anre caye beoye ba'ijë'ën. Ro yo'o con hua'na naconi ba'ijën, bacuani bojojën, bacuani coñe gare güeye beoye ba'ijë'ën.

17 Yequëcuabi mësacuani gu'aye yo'otoca, bacua gu'aye yo'ose'ere'ru bacuana se'e gu'aye yo'oma'ijë'ën. Si'a bainre te'e ruiñe conjën, sa'ñeña re'oye yo'ojën ba'ijë'ën. 18 Si'a bain naconi te'e bojojën bañuni cajën, mësacua porese'e'ru bacuani re'oye yo'ojën ba'ijë'ën. 19 Yë'ë bain ai yësi'cua, yequëcuabi mësacuani gu'aye yo'ojënna, bacuare'ga güina'ru gu'aye yo'omajën ba'ijë'ën. Riusu bënni senjoja'ñete ro'tajën bacuani gu'aye yo'oye beoye ba'ijë'ën. Riusu coca toyani jo'case'ere ëñato, ñaca caji: “Yë'ë se'gabi bain gu'aye yo'ocvani bënni senjoñë” caguë yihuobi Riusu. 20 Yequë quë'rore ëñato, ñaca caji: “Më'ë je'ogüete aon gu'ana ju'intoca, baguëni aon cuiraguë ba'ijë'ën. Oco ëatoca baguëni ocore uncuajë'ën. Ja'nca re'oye yo'otoca, baguëbi ai huaji yëguë, baguë gu'aye yo'ose'ere ro'tani, gati ëaye ro'taguë ba'iji” caguë yihuobi Riusu. 21 Ja'nca sëani, mësacuabi gu'aye yo'o ëaye ro'tatoca, gu'aye yo'oma'ijë'ën. Re'oye

yo'oye se'ga ba'ijë'ën. Ja'nca ta'yejeiye ba'ijënna, mësacua je'ocuabi ro jëja beojën quëñëni saiye.

13

¹ Bain ëjacuabi guansejënna, si'acuabi achani, Jaë'ë cajën, bacua case'e'ru yo'ojën ba'ijë'ën. Riusu cuencueni re'huasi'cuare sëani, ja'nca yo'ojën ba'ijë'ën. Ëja bain si'acuare cato, Riusu se'gabi bacuare cuencueni re'huani jo'cabi. ² Ja'nca jo'caguëna, mësacuabi ëja bain guansese'ere yo'oye yëma'itoca, Riusu cuencueni jo'case'ere gu'aye sehuoyë. Ja'nca yo'otoca, mësacuare bëiñe se'ga ba'iji. ³ Re'oye yo'ocuare si'nseyete ëja bainre re'huamaji'i Riusu. Gu'aye yo'ocuare si'nseyete bacuare re'huani jo'cabi. Ja'nca sëani, mësacuabi re'oye yo'otoca, ëja bainbi mësacuare te'e ruiñe ëñajën, mësacuare si'nsemajën ba'iyë. ⁴ Riusure concua sëani, mësacuare'ga coñe poreyë. Ja'nca ba'ijënna, mësacuabi gu'aye yo'otoca, bacuare huaji yëjën ba'ijë'ën. Mësacuani si'nseye poreyë. Riusu cuencueni re'huasi'cua sëani, gu'aye yo'ocua si'acuare si'nseye bayë. ⁵ Ja'nca re'huani jo'case'e sëani, ëja bain guansese'ere achani yo'ojën ba'ijë'ën. Riusubi yë'ëre bënni senjoja'ñe ja'an se'gare ro'tama'ijë'ën. Mësacua quë'rë se'e recoyo te'e ruiñe ro'tajën, re'oye yo'oye ro'tajën ba'ijë'ën ⁶ Güina'ru, ëja bainbi impuesto curire senni achajënna, mësacua ro'ijën ba'ijë'ën. Impuesto ëjacuabi yua Riusuni conjën, impuesto curi ro'iyete guanseye bayë. ⁷ Ëja bain impuesto curire ro'iyë guansejënna, mësacua ro'ijën ba'ijë'ën. Yequë ëjacuabi yequë curire ro'iyë guansejënna, mësacua ro'ijën ba'ijë'ën. Bacua guansese'e si'aye

achani, re'oye sehuojën ba'ijë'ën. Bacuani te'e ruiñe ëñajën, bacuani re'oye coca cajën ba'ijë'ën. ⁸ Yequëcuani gare debeye beoye ba'ijë'ën. Sa'ñeña ai yëjën, sa'ñeña ai conreba conjën ba'ijë'ën. Mësacuabi yequëcuani ai yëreba yëjën ba'itoca, Riusu guanseni jo'case'e si'aye yo'osi'cua ba'iyë mësacua. ⁹ Riusu guanseni jo'ca cocare ro'tato, ñaca ba'iji: “Yequëre, yecore yahue yëye beoye ba'ijë'ën. Bainre huani senjoñe beoye ba'ijë'ën. Gue jiañe beoye ba'ijë'ën. Yequë bainguë yo'ose'ere ro coqueguë camaquë ba'ijë'ën. Yequë bainguë bayete ro ëa ëñañe beoye ba'ijë'ën.” Ja'an coca guanseni jo'case'ere ro'tato, se'e yequë coca guanseni jo'case'e “Ja'ansi'quë yëguë ba'iyë'ru, yequë bainre güina'ru ai yëguë ai oire bajë'ën” ja'an cocare achani yo'otoca, si'a guansesi coca yo'oye'ru quë'rë te'e ruiñe yo'ojën ba'iyë mësacua. ¹⁰ Mësacuabi yequë bainni ai yëjën, ai oijën ba'itoca, bacuani gu'aye yo'oye beoye ba'iyë. Ja'nca sëani, mësacua bainni te'e ruiñe yëjën ba'icubi Riusu coca guanseni jo'case'ere te'e ruiñe achani yo'ojën ba'iyë.

¹¹ Yureca, canni sëtaye'ru ëñani ro'tajën ba'ijë'ën. Ñame ëama'iñe bañuni. Riusu yo'o guansese'ere quë'rë ta'yejeiye yo'ojën bañuni. Maire in rai umugusebi ai besa ti'anja'ñeta'an ba'iji. Cristoni si'a recoyo ro'tasi umugusere ro'tato, baguë in raiyete ta'yejeiye ro'tamatena, yureta'an zoe ëjoye beoye ba'iyë mai. ¹² Baguë bain ëjojën ba'icuari yuara in raiji. Ja'nca sëani, mai ja'anrë ba'isi yo'o, gu'aye yo'ose'e cato, ja'anre gare jo'cani senjojën bañuni. Baguë bainreba yo'ojën ba'iyë'ru

ba'ijën, Cristo ba'iyete si'a bainni masi güesejën, re'oye yo'ojën bañuni. ¹³ Ja'nca ba'ijën, baguë ta'yejeiye ba'iyeru ba'ijën, re'oye yo'ojën, gu'a juchare gare yo'oye beoye bañuni. Ro a'ta fiesta yo'oni jo'chana güebeye, yequëni yeconi yahue yëni a'ta yo'oye, sa'ñeña gu'aye yo'oye, sa'ñeña bëinjën huaiye, yequëcua ba'iyete ëa ëñani bacua'ru quë'rë ta'yejeiye ba'iyeyë, ja'anre gare yo'oye beoye bañuni. ¹⁴ Mai Ëjaguë Jesucristo naconi te'e zi'inni, baguë ta'yejeiye ba'iyebi jëja recoyo re'huani ba'ijë'ën. Maibi Riusu bainreba sëani, gu'a ëaye yo'oyeru ro'taye beoye ba'ijën, ja'anna bojo ëaye beoye bañuni, cayë yë'ë.

14

No critiques a tu hermano

¹ Ja'nrebi, yequëcua, Cristoni si'a recoyo ro'tajën ba'icuabi yua Cristo bainreba mame re'huasi'cua ba'ijën, Cristo ye'yose'e'ru te'e ruiñe ye'yeye carajën banica, mësuacuabi bacuare bojojën, mësuacua jubëna choijën ba'ijë'ën. Ja'nca yo'ojën, bacua yo'ojën ba'iyë, bacua ro'tajën ba'iyë, yua tin ba'itoca, mësuacua yua bacuare hui'ya senni achaye beoye ba'ijë'ën. ² Yequëcuabi ro'tajën, si'a aon, si'a hua'i, ja'anre aiñe poreyë cajëna, yequëcuabi, Ja'an hua'ire gare ainma'iguë'ë yë'ë cayë. Yequëcua'ne huacha riusu hua'ina insini jo'casi'cua sëani, yurera hua'ire güejën, hua'ire ainma'icua ba'iyë. ³ Ja'nca cajëna, si'a aon aincuabi yua ja'an ro'tacuare "Riusu bain ro'tayë'ru tin ro'tayë mësuacua" catoca, ai huacha cayë mësuacua. Hua'ire ainma'icua'ga yua si'a

aon aincuani gu'aye caye beoye ba'ijë'ën. Riusu mame re'huase'ere ro'tajë'ën. Si'acua Cristoni si'a recoyo ro'tacua, ja'ancuare baguë bainrebare re'huani baji Riusu. ⁴ Ja'nca sëani, Cristo bainbi mësacua ro'tajën yo'oye'ru tin yo'ojënna, bacuani gu'aye caye beoye ba'ijë'ën. Riusu se'gabi baguë bain bëñete caye poreji. Baguëbi ga bainguëni ëñani, Re'o bainguë ba'iji canica, ¿mësacua queaca tin caye masiye'ne? Mai Ëjaguëbi baguëte re'o bainguëte re'huani baguë, baguëte gare senjoñe beoye ba'ija'guë'bi.

⁵ Ja'nrebi, yequëcua Cristoni si'a recoyo ro'tacuabi “Yequë umuguseña Riusu quë'rë jëja umuguseña'ë” cayë. Yequëcua tin ro'tacuabi “Si'a umuguseña te'e ba'iji” cayë. Cristo bain jubë ba'icuabi tin ro'tajën, jëja umuguseña ba'iyete tin catoca, sa'ñeña gu'aye caye beoye ba'ijë'ën. Ga bainguë se'gabi Riusu yëyete ro'tani, masini yo'ojën ba'ijë'ën. ⁶ Yequëcuabi, Te'e umuguseña Riusu jëja umuguseña'ë cajën, ja'an umuguseña ba'iyete bojojën ro'tayë, Riusuni ai yëreba yëcua sëani. Yequëcuabi ja'nca ro'tamajën, Si'a umuguseña yua te'e re'oye ba'iji ro'tayë. Bacua'ga Riusuni ai yëreba yëcua ba'iyë. Yequëcua si'a aon aincuabi Riusuni te'e ruiñe ro'tajën, bacua hua'ire ainjën bojoyë, Riusuni Surupa cacua sëani. Yequëcua hua'ire ainma'icuabi Riusuni ai yëreba yëjën, bacua aonre bojoyë, Riusuni Surupa cacua sëani.

⁷ Yureca, si'a bain Cristoni si'a recoyo ro'tacua yua Riusu bain re'huasi'cuare sëani, yë'ë yua mësacuani ja'nca yihuoguë cayë yë'ë. Mai ba'iyete ro'tato, Ro mai yëse'e se'gare yo'ojën bañuni caye

beoye ba'iyë. Mai junni huesëyete ro'tato, Ro mai yëse'e se'ga'ru junni huesëye poreyë mai caye beoye ba'iyë. ⁸ Mai Ëjaguë cuencueni re'huase'e sëani, baguë se'gabi mai ba'iyete baji. Maibi huajëjën ba'ijënna, mai Ëjaguë yëye yo'oyete maini baji. Mai junni tonrën ti'anguëna, mai Ëjaguë cuencueni re'huase'e ba'iji. Ja'nca sëani, huajëjën ba'itoca, mai Ëjaguëbi maini baji. Junni tontoca, mai Ëjaguëbi maini baji. Ja'nca sëani, ro mai yëse'ere gare yo'oye beoye bañuni. ⁹ Cristobi ja'an ro'ire junni tonni, ja'nrebi go'ya raji'i. Huajëjën ba'icua, junni tonsi'cua, si'acua Cristoni si'a recoyo ro'tacua, ja'ancuani baguë bainre re'huani baye ro'taguë, ja'nca yo'obi.

¹⁰ Ja'nca ba'iguëna, mësacuabi mësacua bain Cristoni ro'tacuani gu'aye caye beoye ba'ijë'ën. Mësacuabi ën cocare cajën, “Bacuabi tin yo'oye ro'tajën, re'oye yo'oye ti'anma'iñë. Yë'ë se'gabi re'oye yo'oyë” ja'anre gare caye beoye ba'ijë'ën. Ën yija carajeirën ti'anguëna, mai si'acuabi mai yo'ojën ba'ise'e, gu'aye yo'ose'e, re'oye yo'ose'e, si'ayete ro'tani, Riusuni sehuoye bayë. ¹¹ Riusu coca toyani jo'case'e, ñaca ro'tajën ba'ijë'ën:

Mësacuani te'e ruiñereba caguë quëayë, caji Riusu. Si'a bainbi yë'ëna rani, yë'ëna gugurini rëañe bayë. Si'a bainbi yë'ëni cajën, “Quë'rë ta'yejeiye Ëjaguë ba'iyë më'ë” yë'ëni te'e caja'cua'ë.

¹² Ja'nca toyani jo'case'e sëani, mai si'acuabi te'ena, te'ena, Riusuna ti'anni, mai ro'tajën ba'ise'e, mai yo'ojën ba'ise'e, Riusubi ro'ta güeseguëna, si'ayete Riusuni sehuoye bayë.

No hagas tropezar a tu hermano

¹³ Ja'nca sëani, yureña, se'e sañeña gu'aye caye beoye bañuni. Riusu bainrebani Cristote jo'ca güesema'iñe cajën, "Ja'ancuabi re'oye yo'oye ti'anma'iñë" caye beoye bañuni. ¹⁴ Mai Ëjaguë Jesús masi güesese'e sëani, si'a aon aiñe re'oye ba'iji. Ja'nca masiguëta'an, yequëbi "Huacha riusuna insisi hua'ire aiñe gu'aji" catoca, aiñe beoye ba'ija'guë. ¹⁵ Ja'nca caguëbi më'ë hua'i aiñete ëñani, recoyo gu'ajetoca, më'ëbi baguëni oiye beoye ba'iyë. Më'ë ai yëguë ba'iyete baguëni ëñoma'iñë më'ë. Cristobi baguë gu'a jucha ro'ire junni tonsi'qué sëani, më'ë hua'i aiñete ro'tani, baguëbi ëñani gu'aye ro'tatoca, aiñe beoye ba'ijë'ën. ¹⁶ Yë'ë ta'yejeiye ba'iyete gu'aye cama'ija'guë cajën, më'sacua ëñajën ba'ijën, re'oye yo'oye se'ga ba'ijë'ën. ¹⁷ Riusubi baguë bain cuencuesi'cua naconi te'e ba'iguëna, maibi aon aiñe, gono uncuye, ja'anre ta'yejeiye ro'tama'iñë. Te'e ruiñe ba'i recoyo ro'taye, sañeña bojojën ba'iyë, Riusu Espiritu naconi te'e ba'iyë, ja'anre ai ta'yejeiye ro'tajën ba'iyë mai. ¹⁸ Cristo yo'o guansese'ere ja'nca yo'ojën, Cristo bain mai naconi te'e ba'icuaire ro'tajën bañuni. Bacuabi mai ba'iyete ëñani, Cristoni quë'rë re'oye ye'yeja'bë cajën, ëñajën ba'ijën, re'oye yo'ojën bañuni. Ja'nca ba'itoca, Riusubi maire bojoji. Bain'ga maire te'e ruiñe ëñajën ba'iyë.

¹⁹ Sañeña te'e bojojën bañuni cajën, Cristo ba'iyete quë'rë ye'yeni quë'rë jëja recoyo re'huaye, ja'anre sañeña conjën bañuni cayë. ²⁰ Ja'nca sëani, më'sacua yëse'ere yo'ojën, yequëcua më'sacuaire

ëñacuani huacha yo'o güesetoca, ai gu'aye yo'oyë mësacua. Si'a hua'i yua aiñe re'oye ba'iyeta'an, yequëcuabi mësacua hua'i aiñete ëñani, Huacha riusu hua'ini insisi hua'ire aiñe re'oji ro'tatoca, mësacuabi ro gu'aye yo'oyë. ²¹ Mësacua hua'i aiñe, jo'cha uncuye, ja'ncara'ru yo'oni, mësacua bainni Cristote recoyo ro'taye jo'ca güesetoca, ja'anre ainmajën uncumajën ba'ijë'ën. ²² Mësacua Cristoni si'a recoyo ro'tacuabi yequëcua Cristo bainni cajën, “Si'a hua'ire ainjë'ën” hui'ya caye beoye ba'ijë'ën. Mësacua hua'ire aiñe re'oji masijën ba'icuata'an, mësacua ëñajën ba'ijën, Riusuni yo'o conjën, baguë naconi te'e bojojën ba'ijë'ën. ²³ Yequëcuabi cajën, “Huacha riusuna insisi hua'ire aintoca gu'aji” cani, ja'nrëbi ja'an hua'ire aintoca, gu'aye yo'ohuë bacua, caji Riusu. Mai hua'na, Cristo bainbi ja'ansi'cuabi ro'tajën, “Ën hua'ire aintoca, gu'aye yo'oyë yë'ë” ro'tani, ja'anrëbi ja'an hua'ire aintoca, Riusubi mai ba'iyete ëñani, Gu'aye yo'ohuë më'ë caji.

15

Agrada a tu prójimo, no a ti mismo

¹ Yureca, maibi Cristo naconi ta'yejeiye ye'yesi'cuabi yua yequëcua Cristo naconi ta'yejeiye ye'yema'icuani oijën, Cristoni quë'rë jëja recoyo ro'tayete bacuare conjën bañuni, cayë. Ro mai yëse'e se'gare yo'oye beoye bañuni, cayë. ² Ja'an ye'yema'icuare ro'tani, Cristoni quë'rë re'oye conjën ba'ija'bë cajën, Cristo naconi ta'yejeiye yo'oye bacuani ye'yojën bañuni. ³ Cristote ro'tato, ro baguë yëse'e se'gare yo'oye

beoye baji'i. Riusu yëse'e se'gare yo'oguë, ai ja'siye ai yo'oye babi. Riusu coca toyani jo'case'e'ru ñaca baji'i: “Bainbi më'ëni je'o coca cani jëhuajën, güina'ru yë'ëre'ga je'o cani jëhuahuë” toyani jo'case'e sëani, ja'nca baji'i. ⁴ Riusu ira coca toyani jo'case'ere masiye poreyë mai. Riusu bain ja'anrë ba'isi'cuabi ai yo'ojënna, Riusubi bacuani ai conguë baji'i. Ja'nca conguë ba'iguëna, mai'ga ai yo'ocuata'an, quë'rë jëja recoñoa re'huayë. Riusu conja'ñete jo'caye beoye ëjojën, baguë naconi si'arën ba'ija'ye bojojën ro'tayë mai. ⁵ Aito. Mai Ëjaguë Riusubi maini ai ta'yejeiye coñe masiji. Ai jëja recoñoa bacuare maire re'huaji. Ja'nca re'huaguëbi mësacuare'ga conguë, quë'rë jëja recoñoa bacuare mësacuare re'huaja'guë. Sa'ñeña te'e recoyo ai bojo huanoñe ba'icuarë mësacuare re'huaja'guë. Mai Ëjaguë Cristo Jesús masi güeseguë ba'ise'e'ru güina'ru sa'ñeña recoyo te'e bojojën ba'ijë'ën. ⁶ Ja'nca ba'ijën, mai Taita Riusuni cajën, “Ai ta'yejeiguë'bi ba'iyë më'ë” jo'caye beoye jëja cani achojën ba'ijë'ën. Mai ta'yejeiye Ëjaguë Jesucristo, baguë Taitare sëani, ja'nca cani achojën ba'ijë'ën.

El evangelio es anunciado a los no judíos

⁷ Ja'nca ba'ijën, sa'ñeña te'e recoyo bojojën, mësacua si'a Cristo bain ba'i jubëna ñë'cani ba'ijë'ën. Cristobi mësacuare ñë'coni baye'ru, mësacua güina'ru sa'ñeña ñë'cani ba'ijë'ën. Ja'nca ñë'cani ba'ijën, Riusu ta'yejeiyete aireba masi güeseyë mësacua. ⁸ Cristo ba'iyete cato, ëñere mësacuani quëayë yë'ë. Judío baina ti'anni, Riusu jia'noni case'e bacua ira ëja taita

sanhuë ba'isi'cuani cani jo'case'e, ja'an cani jo'case'e'ru güina'ru ba'ija'guë caguë baji'i. Riusubi guansequëna, Cristobi achani, judío bainni ai re'oye yo'obi. ⁹ Ja'nca yo'oguë, judío bain jubë ba'ima'icua'ga Riusu oiguë coñete ye'yeni Riusuni bojojën, Riusu ta'yejeiyete masi güesejën ba'ija'bë caguë, judío baina ti'anbi Jesucristo. Riusu coca toyani jo'case'e'ru güina'ru baji'i Jesusre. Eñere eñani masijë'ën:

Yureca, më'ë ba'iyete judío bain jubë
 ba'ima'icuaní masi güeseni, më'ë
 ta'yejeiyete bojoguë, bacuani quëani
 achoguë gantayë yë'ë.

¹⁰ Ja'nca toyani jo'case'e ba'iguëna, yequë quë'rona eñato, Riusubi ñaca cani jo'caguëña:

Mësacua judío bain jubë ba'ima'icua yua Riusu
 bainreba naconi ñë'cani, baguë ba'iyete te'e
 bojojën ba'ijë'ën.

¹¹ Ja'nca cani jo'caguë, se'e ñaca cani jo'case'e ba'iji:
 Mësacua judío bain jubë ba'ima'icua yua mësacua
 Ëjaguërebare bojojën, baguë ta'yejeiyete
 quëani ahojën ba'ijë'ën.

Si'a bainbi baguëte güina'ru quëani ahojën bojojën
 ba'ija'bë, cani jo'case'e ba'iji.

¹² Ja'nrebi, se'e Isaías toyasi pëbëna eñato, ñaca caji:
 Mai ta'yejeiye Ëjaguë ira taita ba'isi'quë Isaí
 hue'eguë baguë mamaquë yo'je raija'guëbi
 maina ti'anja'guë'bi.

Ti'anni si'a re'otoña bain Ëjaguë ruinguëna,
 judío bain jubë ba'ima'icubabi baguëni si'a
 recoyo ro'tani, baguë tëani bayete ëjojën
 ba'ija'cua'ë, caji Riusu coca.

¹³ Yureca mai Taita Riusuën.

Si'a bainbi baguëte güina'ru quëani achojën bojojëbi maire, se'e ju'iñe beoye ba'icuaire, baguë naconi te'e ba'icuaire maire re'huaja'guëre sëani, jo'caye beoye ëjoye poreyë mai. Mësacuabi Cristoni si'a recoyo ro'tajëna, Riusubi mësacuare güina'ru re'huaja'ye caguë, caraye beoye recoyo bojojën ba'icuaire mësacuare re'huanı baja'guë. Ja'nca re'huanı baguëna, baguë Espıritu ta'yejeiye ba'iyete bajën, baguë re'oye yo'oja'ye canı jo'case'ere bojojën ëjoye poreyë mësacua.

¹⁴ Yureca, yë'ë bain sanhuë, mësacua jëja recoyo bayete ro'taguë, mësacua te'e ruiñe ro'tajën ruınjaë'ë cayë. Ai masiye ye'yesi'cuabi yua sa'ñeña ye'yoni yihuoye poreyë. ¹⁵ Ja'nca ba'ijëna, yë'ëbi yua Mësacua huanë yeye beoye ba'ijë'n caguë, yë'ë yihuo coca ma'carëanre mësacuana te'e ruiñereba toyani saohuë. Riusubi yë'ëni ai ba'ıye ai conguëna, ja'nca yo'ohuë yë'ë. ¹⁶ Judıo bain jubë ba'ima'icuaana saıguëna, Jesucristobi yo'o caguë, bacuare conguë ba'ijë'n caguë, Yë'ë co-carebare bacuana quëani achoguë ba'ijë'n caguë, yë'ëre cuencuenı re'huabi. Re'huaguëna, Riusu tëani bayete judıo bain jubë ba'ima'icuanı quëani achoguë ba'ıyë yë'ë. Riusubi, Bacuanı banı bojoza caguë, baguë Espıritute bacuana menı tonrı, baguë bainrebare bacuare re'huaye ro'tajı.

¹⁷ Riusubi yë'ëre cuencuesı'quë sëanı, yë'ëbi Jesucristonı yo'ore conguë, Ai re'o yo'o ba'ıjı caguë, baguë yo'ore yo'oguë bojoyë yë'ë. ¹⁸ Cristo se'gabi ai ta'yejeiye yo'oguëna, baguë yo'ore yo'oye

porehuë yë'ë. Cristobi yo'o caguëna, ja'anre yo'oni, judío bain jubë ba'ima'icuaabi Riusuni achani, Cristoni si'a recoyo ro'taja'bë caguë, baguë cocarebare quëani achoyë yë'ë. Ja'nca quëani achoguë, Cristo yo'ore yo'oguë,¹⁹ Riusu Espíritubi ta'yejeiye conguëna, Riusu ta'yejeiye yo'ore si'a jëja yo'oni, bainni masi güesehuë yë'ë. Masi güesequë, Te'e ruiñe ba'i coca'ë caguë, Jerusalemni sani, Ilírico ba'i re'otona ti'añe tëca, Cristo mame re'huaní baja'ye, ja'an cocare quëani achoni tējihuë yë'ë.²⁰ Ja'nca quëani achoguëna, Cristo ba'iyete achama'isi'cuabi Cristo mame re'huaní bayete achajën baë'ë. Yequëcua yua Riusu cocarebare ru'ru quëani achojën ba'itoca, yë'ëbi ja'anruanna güina'ru quëani achoma'iñe caguë baë'ë.²¹ Riusu coca toyani jo'case'e'ru güina'ru ba'ija'ye ba'iji. Tin bainbi baguë cocarebare achani masija'cua'ë caji. Ja'nca sëani, ën cocare achani ro'tajë'ën:

Baguë ba'iyete huesëcuabi yurera achani, baguëte ye'yeni, baguëte te'e ruiñe masija'cua'ë, toyani jo'cabi Riusu.

Pablo piensa ir a Roma

²² Ja'nca quëani achoguë ganiguë, yua mësacuani ëñaguë saza casi'quëta'an, porema'iguë baë'ë. Saiye yësi'quëta'an, yurera tëca saiye porema'ë yë'ë.²³ Yureca, ënjo'on ba'i re'otona ganiguë, Riusu yo'ore yo'oni tējihuë yë'ë. Ja'nca ba'iguëbi mësacuare ëñajaza zoe tëcahuëan ba'iyë casi'quë mësacuana yureca saiye ro'tayë yë'ë.²⁴ España yijana saiguë, ja'an ma'abi ganiguë, mësacuana yureca ti'anni ëñaguë bojoja'guë'ë. Eñaguë

bojoguëna, yequërë mësacuabi yë'ëre, Española saiguëte bojojën, baruna conjën saoma'iñe. ²⁵ Ru'ru, yë'ëbi Cristo bain jubë Jerusalén ba'icuana bonsere sani insijaza caguë ba'iyë. ²⁶ Macedonia, Acaya, ja'an Cristo bainbi judío bain jubë ba'ima'icua, Cristo bain bonse beo hua'na Jerusalén ba'icuaire coñu cajën, bacua bain bonsere bëyoni, ja'anruna saoye ro'tahuë. Ja'an bonsere sani insija'guë'ë yë'ë. ²⁷ Judío jubë bain ba'ima'icuabi bacuare coñe yëtoca, re'oye ba'iji ro'tahuë bacua. Judío bain Cristoni si'a recoyo ro'tacuabi yua Cristo ta'yejeiye ba'iyete bacuani bojojën masi güesejëna, bacuabi bacua bonsere bëyoni, bacuana go'iyë insiye'ru ro insiye bayë. ²⁸ Ja'an bonsere yuara inni, Jerusalenna sani, insicaiyë yë'ë. Ja'nca yo'oni tējini, ja'nrebi Española saiguëbi mësacua naconi choa ma'carë bëani huajëni bojoguë, se'e España yijana ganiguë saiye. ²⁹ Ja'nca ti'anni bëaguë, Cristo cocarebare mësacuani quëani achoguëna, Cristobi ta'yejeiye conguëna, maibi sa'ñeña te'e bojojën, sa'ñeña quë'rë jëja recoñoa re'huajën ba'ija'cua'ë.

³⁰ Yureca, yë'ë bain sanhuë, mësacua yua mai Eǵaguë Jesucristo bain re'huasi'cuabi sa'ñeña ai yëreba yëjën ba'iyë. Riusu Espíritute bacua sëani, sa'ñeña recoyo te'e bojojën, yë'ëre Riusu cocarebare si'aruanna quëani achoguë ganiguëte ro'tajën, mësacua si'a jëja Riusuni yë'ëre uajën ba'ijë'ën. ³¹ Judea bain Cristoni recoyo ro'tama'icuabi yë'ëre gu'aye yo'oma'ija'bë cajën, Riusuni uajën ba'ijë'ën. Ja'nrebi, Jerusalén ba'icua Cristo bainreba, bacuare'ga uajën ba'ijë'ën.

ai yësi'quë Epeneto hue'eguëre'ga saludajë'ën. Asia yija bainguëbi Cristoni si'a recoyo ru'rureba ro'taguë ba'isi'quëbi ba'iji. ⁶ María hue'egore'ga saludajë'ën. Mësacua naconi ba'igobi ai re'oye te'e yo'o consi'co ba'igo. ⁷ Andrónico, Junias, bacuare'ga saludajë'ën. Yë'ë te'e jubë bain ba'ijën, yë'ë naconi te'e ya'o huë'e ñu'isi'cua baë'ë. Cristo cuencueni raosi'cua ba'i jubëbi bacuare quëato, ai re'oye yo'o conjën ba'iyë, quëayë. Yë'ëbi Cristoni recoyo ro'taguë ba'isirënre ro'tato, bacuabi ru'ru Cristoni si'a recoyo ro'tahuë.

⁸ Ampliato hue'eguëre'ga saludajë'ën, yë'ë naconi mai Ëjaguëni te'e bojoguë ba'iguëre. ⁹ Urbano hue'eguëre'ga saludajë'ën. Mai naconi te'e jubë ba'iguë, Cristoni te'e conguë ba'iji. Mai bainguë ai yësi'quë Estaquis hue'eguëre'ga saludajë'ën. ¹⁰ Apelesre'ga saludajë'ën. Si'acuabi baguëni ëñajën, Cristo yo'ore te'e ruiñereba conguë'bi ba'iji cayë. Aristóbulo hue'eguë, baguë te'e huë'e bainre'ga saludajë'ën. ¹¹ Yë'ë bainguë Herodiön hue'eguëte saludajë'ën. Narciso hue'eguë, baguë te'e huë'e bain, mai Ëjaguëni si'a recoyo ro'tajën ba'icua, bacuare saludajë'ën. ¹² Mai Ëjaguëre yo'o concua, Trifena, Trifosa, ja'ancuare saludajë'ën. Mai baingo ai yësi'co Pérsida hue'egore'ga saludajë'ën. Mai Ëjaguë yo'ore congobi ai jëja yo'o yo'ogo ba'igo. ¹³ Rufo hue'eguë, mai Ëjaguëni si'a recoyo te'e ruiñe ro'taguë, ja'anguëre'ga saludajë'ën. Baguë pë'cagore'ga saludajë'ën. Yë'ë'ga bagote ro'taguë, bagoni Mamá cayë. ¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes, bacuare saludani, mai jubë bain Cristoni

si'a recoyo ro'tacua, bacua naconi ba'icuaire'ga saludajë'ën. ¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, Nereo yo'jego, Olimpás, bacua jubè Cristo bain ba'icuaire'ga saludajë'ën.

¹⁶ Mësacua yua sa'ñeña te'e bojojën, sa'ñeña su'ncajën saludajën ba'ijë'ën. Cristo bain jubëan si'a re'otoña ba'icuaibi mësacuare saludaye cahuë.

¹⁷ Yureca, yë'ë bain sanhuë, yequëcuabi mësacua jubëna ti'anni, Bëin cocare bëyoñu cajën, Riusu ma'a ganiñete ënse bi'ratoca, bacuare masini, bacuare zi'ñe beoye ba'ijë'ën. Bacuabi mësacua Cristo coca te'e ruiñe ye'yese'ere yëma'ijën, tin ye'yojën ba'icua sëani, ja'nca te'e zi'inmajën ba'ijë'ën. ¹⁸ Mai Ējaguë Jesucristo yo'ore coñe beoye ba'iyë bacua. Ro bacua gue ëaye yo'oye se'gare ro'tajën ba'iyë. Curire tëani bañu cajën, te'e ruiñe sehuoye huesëcuana sani, Bacuani re'oye achoye cañu cajën, bojora'rë coqueyë. ¹⁹ Yureca, mësacua ba'iyete cato, mësacuabi Riusu cocare te'e ruiñe achani yo'ojën ba'iyë. Si'a bainbi ja'anre masiyë. Ja'nca sëani, mësacuare ai bojoye ro'taguë, mësacuani ñaca yihuoyë yë'ë. Re'oye yo'oyete ai masiye ye'yejën ba'ijë'ën. Gu'aye yo'oyete ëñanica, gare coque güesema'ijë'ën. Gue gu'aye yo'oye beoye ba'ijë'ën. ²⁰ Ja'nca ba'iguëna, zupai huatibi mësacua jobona yo'o yo'oguëna, mai ta'yejeiye Riusu bojo recoña re'huaguëbi zupai yo'ore ënseni quë'rë ta'yejeiye yo'oja'guë'bi. Baguë cocare añani cani jo'caguëna, ro'tani cayë yë'ë: “Eva mamaquë yo'je raija'guëbi ta'yejeiye yo'oni më'ë sinjobëna quëonni si'aja'guë'bi, baguë guëonbi” cani jo'caguëña Riusu.

21 Yureca, Timoteo hue'eguë, yè'ë naconi Cristo yo'ore conguë, baguëbi mësacuare saludaye saoji. Yequëcua yè'ë baincua, Lucio, Jasón, Sosípater, bacua'ga mësacuare saludajë'en cahuë.

22 Yè'ë'ga Tercio hue'eguë Pablo cocare toyacaiguëbi mai Ējaguëni si'a recoyo ro'taguë, mësacuare saludayë yè'ë.

23 Cayo hue'eguë'ga mësacuare saludaye cabi. Baguë huë'ere ba'iyë yè'ë, Cristo bain ñë'ca huë'ere. Bacuabi ěnjo'ona rani, si'a jubëbi Riusuni ujajën gantajën bojoyë yëquëna. Erasto hue'eguë, ěn huë'e jobo curi re'hua ějaguë, baguë'ga mësacuare saludaye saoji. Cuarto hue'eguë, mai jubë bainguë yua mësacuare saludajë'en cabi.

24 Mai Ējaguë Jesucristobi mësacua jubë si'acuare ai ta'yejeiye conguë ba'ija'guë. Baguë bayete mësacuana caraye beoye ro insireba insiguë ba'ija'guë. Ja'nca ba'ija'guë, cayë.

Alabanza final

25 Yureca, mai Ta'yejeiye Ējaguë Riusuni bojojën, ta'yejeiye baguëni caraye beoye cajën bañuni cayë. Baguë se'gabi mësacuare quë'rë jëja recoyo ro'tacuare re'huaye masiji. Bainre tēani re'huani baye, Jesucristo ba'iyete ye'yose'e, yè'ë coca quëani achose'e, ja'anre ro'tani, Riusu coñete mësacua masiyë. Riusubi ru'rureba ba'isirënbi ja'anre ro'tani, bainni zoe te'e ruiñe masi güesema'iguë baji'i. 26 Ja'nca ba'iguëbi baguë ira bain raosicuabi baguë cocare toyani jo'cajënna, baguë tēani re'huani bayete maini yurera quëani achoni jo'cabi. Carajeiye beoye ba'iguë sēani, mai Taita Riusubi ja'anre guansequëna, maina

jo'case'e baji'i. Baguëbi ru'ru ba cocare te'e ruiñe achoma'iguë, yurera si'a re'otoña bainni baguë cocarebare te'e ruiñereba quëani achobi. Yë'ë cocare te'e ruiñe achani, Cristoni si'a recoñoa ro'tajën ba'ijë'ën caguë, si'a jubë bainni masi güesebi.

²⁷ Mai ta'yejeiye Ëjaguë Riusu se'gabi si'aye te'e ruiñe masiji. Jesucristobi baguë ba'iyete maini masi güesequë raiguëna, baguëna bojojën, baguëni ta'yejeiye cocare caraye beoye careba cajën bañuni. Ja'nca ba'ija'guë.

**Riusu cocabera: mai ëjaguë Jesucristo
ba'iyete toyani jo'case'e'ë
New Testament in Siona (CO:snn:Siona)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siona

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Siona [snn], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Siona

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

lxx

please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

ce8413d6-ff57-5b18-bda5-72d8f77005b2